

Økonomisk ukultur

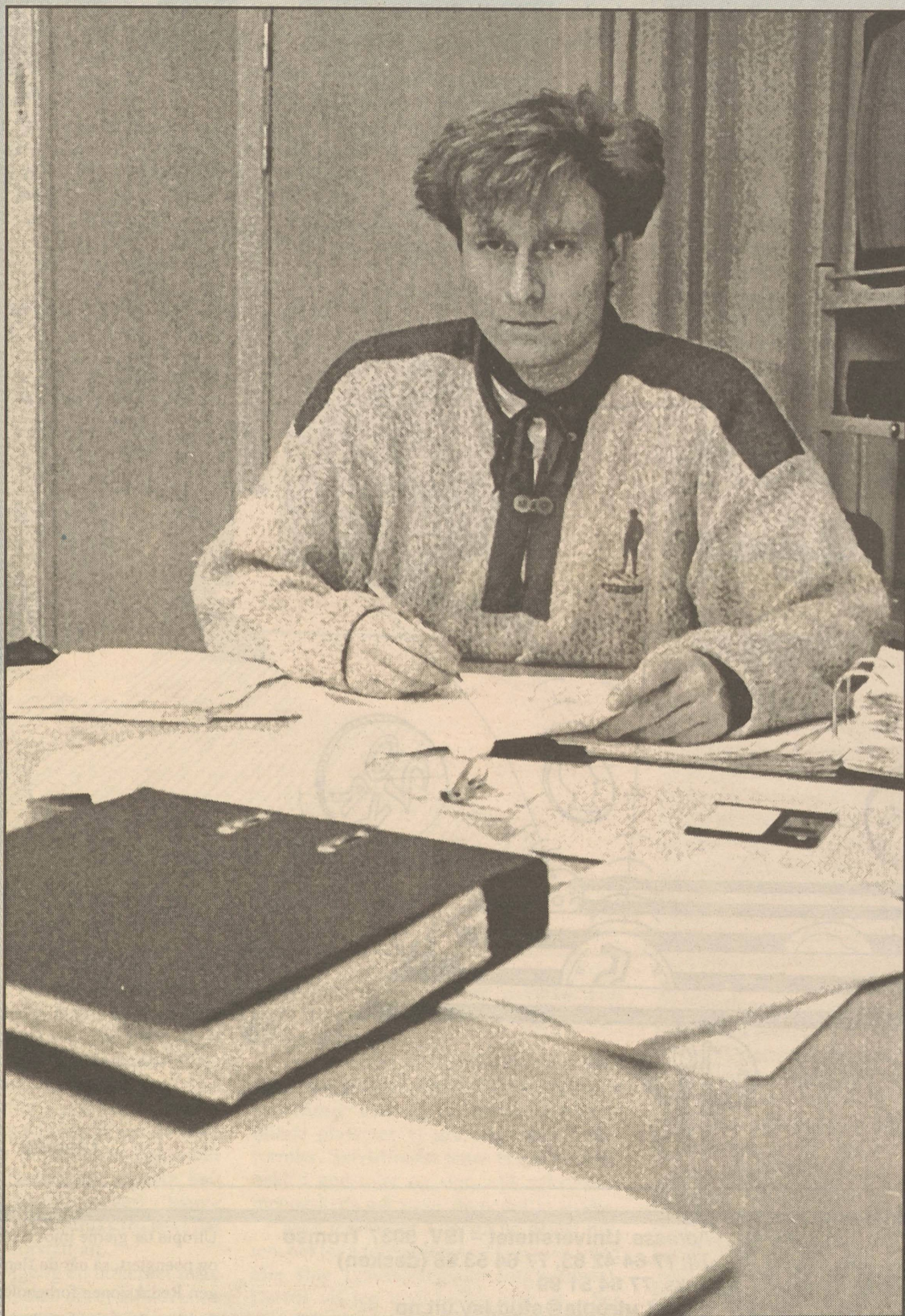

FOTO: THOMAS HARRIS

VED ÅRETS UTGANG vil budsjettet til Studentstyret ved Universitetet i Tromsø ligge kraftig i minus. Rot, dårlige rutiner og overforbruk fra foregående semester er årsakene.

Studentstyreleder Sigmund Holstad (bildet) forsøker å få kontroll over kaoset.

SIDE 4-5

PMF

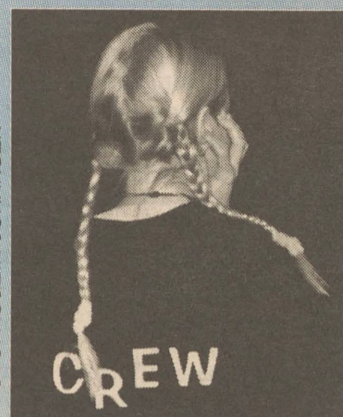

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

FIRE DAGER rock 'n roll gikk som smurt på Margarinfabrikken

SIDE 24-25

SAMFUNNET

FOTO: PER STEINAR MOEN

STUDENTSAMFUNNET har gjenoppstått i ny ham med president og senat.

SIDE 7

CORA SANDEL

FOTO: RAGNHILD EMBERLAND

CORA SANDEL bodde her i sin ungdom. Byen inspirerte til mange av hennes bøker.

SIDE 22-23

Studentstyret oppdaget mandag den 7.10 at økonomien ikke var så økonomisk som man i utgangspunktet trodde. Et moderat pluss viste seg ved nærmere undersøkelse å være et stort minus.

Høstjakta er i gang

Nok en gang får vi bevist at studentpolitikken føres i en annen virkelighet enn den vi vanlig dødelige beveger oss i. I bakvendtland går alt an, rett blir ganske så lett vrang. De studentorganene som får tildelt støtte fra studentstyret må legge frem revisorgodkjent regnskap, studentstyret derimot sender ikke sitt eget regnskap til revisor noe som hadde gjort den nåværende situasjonen utenkelig.

Banalt

Regnskapet studentsamskipnaden utarbeider for studentstyret er i høyeste grad interessant lesestoff hvis man har sans for det litt banale. Det er farlig å trekke alt for mange konklusjoner av den enorme mengden papirarbeid. De endelige svarene på hva som har skjedd vil først komme når regnskapene har blitt nøyere

gjennomgått av en revisor, noe som skal skje i den nærmeste fremtid. Det vi får indikasjoner på er at regnskapet fraviker fra budsjettet. Den summen studentstyret har bevilget seg over semesteravgiften i budsjettet stemmer ikke overens med det beløpet de faktisk har brukt. Studentstyret har i følge regnskapet brukt betydelig mer enn de har bevilget seg. Dette minner i stor grad om den karusellen Studentradioen var inne i for noen år siden, som til slutt førte til det totale underskudd på over 800.000,-.

Overforbruk

Studentstyret har hatt et betydelig overforbruk. Dette overforbruket har skjedd på semesteravgiftspenger. Opprinnelig er disse midler studentsamskipnaden forvalter, men studentstyret innstiller til hvordan de skal brukes. Disse innstillingene blir i all

hovedsak fulgt av samskipnaden. Det hele lukter nokså råttent hvis det er slik at studentstyret har levd over en lav sko på studentenes semesteravgiftskroner. Vel å merke er det studentstyret som bestemmer hvordan disse pengene skal brukes, men det er ikke studentstyrets midler.

Hvem har skylda?

Hvem som har ansvaret for situasjonen er umulig å si før regnskapet har blitt revidert, og alt papirarbeidet grundig gjennomgått. Muligens er det de tidligere arbeidsutvalgene og studentstyreledere, men på den andre siden så må studentsamskipnaden påta seg en stor del av ansvaret. For det er studentsamskipnaden som bestemmer over disse pengene i siste instans. Hvorfor har de ikke satt ned foten? Hvordan kan det ha

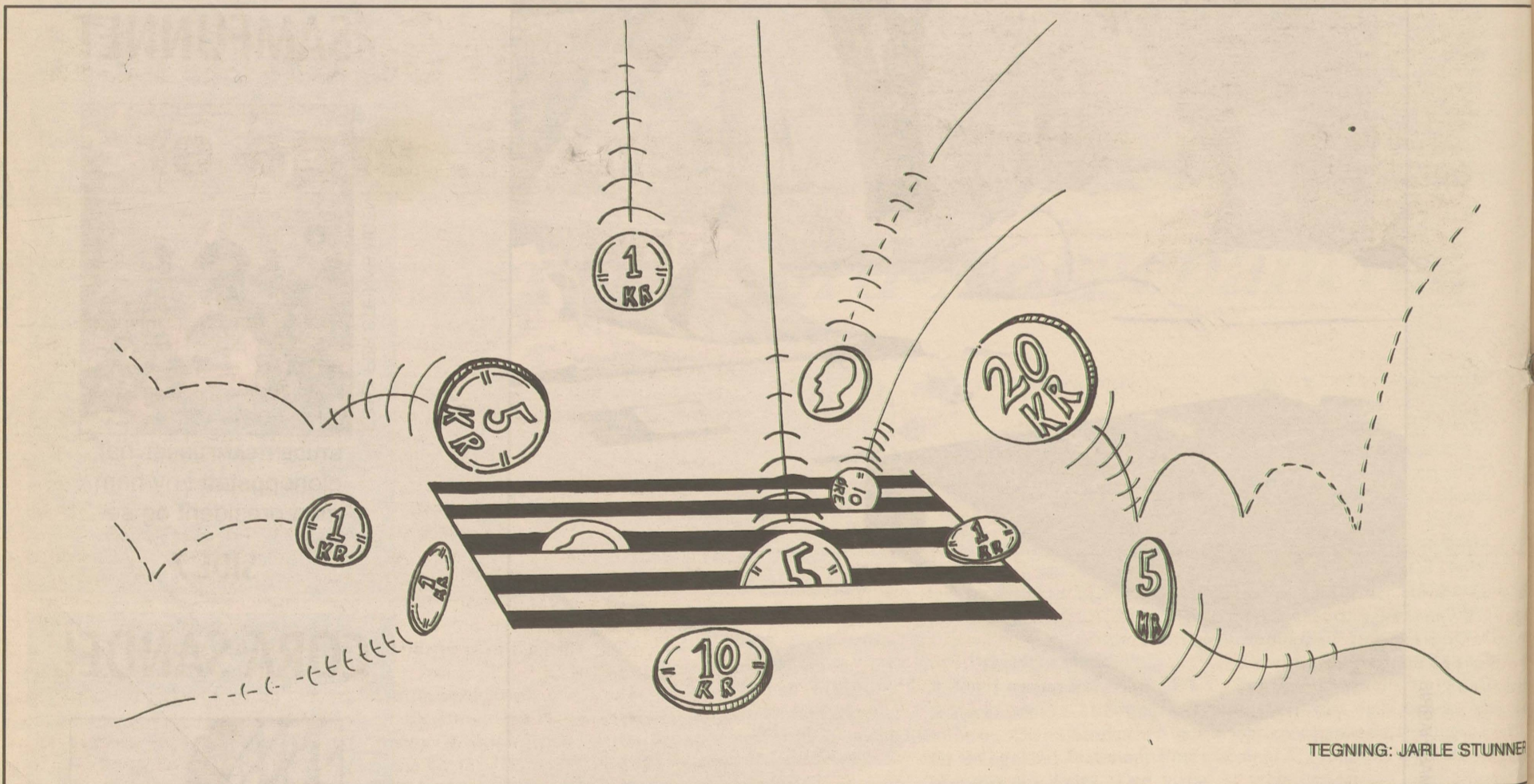
seg at de ikke har sett hva som har for gått?

Lønnsmidler

Brorparten av studentstyrets pengeforbruk er lønnsmidler, og det er her man må kutte hvis man ønsker å få ned forbruket. Så jo det store spørsmålet om det er politisk vilje til å kutte politikerlønningene.

Ukultur

Det økonomiske kaoset som har eksistert studentstyret i en årrekke kunne lett vært unngått, og det er i høy grad en tilfældighet at man endelig har grepet fatt i den økonomiske ukulturen. Det nåværende arbeidsutvalget skal ha all ære for å ha tatt tak i problemene og satt igang en opprydningsaksjon. Forhåpentligvis kommer man til å følge den lette utveien det er å bevilge seg selv ekstra midler fra semesteravgiften.

TEGNING: JARLE STUNNER

STUDENTAVISA
I TROMSØ

20 år

...er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisa gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

UTROP!

Adresse: Universitetet – ISV, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 42 83, 77 64 53 66 (desken)
Faks: 77 64 51 99
E-post: utropia@stud.isv.uit.no
Internett: <http://www.isv.uit.no/student/utropia>
ISSN: 0806-9611

Ansvarlig redaktør: Thomas Harris
Kulturredaktør: Marte Holmemo
Deskansvarlig: Per Steinar Moen
Fotoansvarlig: Åsgeir Johansen
Redaksjonssekretær: Vegard Bønes
Sivilarbeider: Stig Fagernes
Redaksjonen: Ola Bratlie, Lise Swensen, Magnus Clough, Jan Martin Berg, Siri Vaggen Olsen, Geir Kastmo, Morten Skogly, Amund Sjølie Sveen, Randi Sol-

haug, Pernille Ødegaard, Elin Haugdal, Hilde Mjøs, Elin Førstund, Stine Eidissen Bya, Rune Sævik, Jostein Rørtveit, Silje Solheim, Elin Sæterøy, Åse Linn Berntsen, Marit Helene Stensen, Jørgen Flint, Stein Ivar Mona, Silje Strand, Sigri Sandberg, Kristoffer Jørgensen, Martin Tjersland, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Kristine Halle, Lars Åke Andersen, Johanne Skoe Jakob-

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv klart og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller e-post.

sen, Linda Dahl, Lena Sundstrøm, Jarle Stunner og Kjersti Nielsen.

Trykk og opplag:
Bladet Tromsø, i et opplag på 500

Annonsepris:
5 kroner per spaltmillimeter

Neste deadline:
24. oktober

Om pedofili

En mann som incestofrer sine barn eller sagt på en mer ærlig måte, voldtar dem. Og en annen mann (som for øvrig også kan være den førstnevnte) som gjør akkurat det samme, men med andres barn, kalles i dag for pedofile – pedofile menn.

Det er så typisk å forstå på en slik måte gjennom begreper. Å gud, så trygge vi blir da, når vi kan plassere det vi ikke helt forstår (og det er ganske meget) i kjente tillærte kategorier og da straks tro at vi har løst problemet og forstått alt.

Dette er selvfølgelig en utmerket måte å distansere seg på, men det er allikevel en flukt og dermed ingen sannhet – ingen virkelighet. For hvilken løgn ligger det ikke i dette? Å si at det faktisk var en seksuell legning, en *pedofili* som voldtok og drepte et barn, flere barn, mange barn, og ikke et menneske som gjorde det.

Er det noen som i det hele tatt tenker på hva det innebærer å forstå *voldsomheten* i verden, når begrepene vi skal forstå oss selv og andre i er transcendentale?

Vi sjokkeres kan hende. Joda vi gjør nok det. Men denne sjokkfølelsen er i så fall vår eneste protest. Altfor fort begynner vi å forstå i begreper igjen, debatt føl-

ger debatt, overgrep etter overgrep. Full fart! Ring inn å si din mening. Det er sterke saker dette her.

Det er klart vi distanserer oss. Hele tiden slår pulsen i takt med nyhetsbildene som flimrer over skjermen og nesten som i blinde plasserer vi grusomhetene i våre formler. Selvtillfredse lener vi oss godt tilbake i godstoler og sier: «Så syke disse menneskene må være, de pedofile altså».

Men jeg nekter å forstå på denne måten, nekter å følge tidens takt og tone (med alle sine fysiologiske forklaringer). Derfor vil jeg mye heller rope ut: «Ser dere ikke at pedofili som forklaring er en løgn? Et gigantisk bedrag satt i scene av menn som aldri søker konfrontasjon med de destruktive elementene i sin egen kultur. Derfor er de heller aldri tilstede i sitt eget og andres liv».

Jeg vil avslutte med nok et spørsmål: «Det at noen menn vandrer rundt i sine hjem som bødler og spøkelses, skal det bare være en seksuell legning vi har fått fra naturens side, en slags demoni?»

Karl Forsberg

Tenker kulturredaktøren?

Kommentar til Kulturkommentaren i Utopia 10/96.

Utopia sin nye kulturredaktør Marte Holmemo går ikkje stille i dørene. Godt er det, ein kulturredaktør skal markere seg og engasjere lesarane. Det som ikkje er like bra er måten Marte Holmemo gjer det på.

I siste nummer av Utopia slår og sparkar ho vilt omkring seg. Eg må tilstå at eg las kulturkommentaren med undring, for kva var dette? Var det eit svært mislykka forsøk på ironi eller var det manglande klokskap? Diverre har eg kome til at det var manglande klokskap som har blitt til endelaus dumskap. Marte Holmemo prøver å gå til angrep på nynorsk og Ivar Aasen, for å gjere det trekk ho fram traumatiske skuleminner. Vidare blandar Holmemo inn historiske og politiske linjer som ikkje berre er lite nøyaktige, men som når dei blir blanda saman med plattheitar om Aasen blir heilt håplaut. Det er pinleg og skuffande at slikt blir presentert av kulturredaktøren i studentavisa Utopia. Ein må kunne vente seg meir av ei studentavis enn det ein finn i ei

middels russeavis. Har ikkje kulturredaktøren meir å fare med bør ho kanskje vurdere si stilling.

Skal eg ta kulturredaktøren seriøst, og det må ein vel gjere sjølv om det er vanskeleg å få med seg kva ho egentleg hevdar, så forstår eg Marte Holmemo slik at ho meiner at det er unødvendig at Noreg har meir enn eit skriftspråk. Slik eg forstår ho er eg djupt ueinig med ho. Noreg har i dag tre offisielle skriftspråk; Samisk, bokmål og nynorsk. Dei fleste av oss snakkar med ein dialekt som fortel mykje om kor vi kjem frå, og stadig fleire nordmenn har eit anna språk ein norsk som sitt morsmål. Det gjev Noreg eit språkleg og kulturelt mangfald som eg meiner vi bør ta vare på. Mangfald gjev eit spanande og interessant samfunn, også når det gjeld språk. Motsetninga til mangfald er einsretting. Einsretting står for meg som kjedeleg, uinteressant og farleg uansett om det gjeld språk, kultur eller politikk.

Ketil Zachariassen

Kulturredaktøren tenker, ergo er hun

Da jeg starta som kulturredaktør i vår bestemte jeg meg for at mine kulturkommentarer skal være aktuelle i forhold til tiden og kultursidene innhold. De skulle være lettleste og underholdende som en motvekt til våre faste tosidede temaartikler. Jeg ønsket at tekstene skulle bevege seg mot kanten og dermed kanskje provosere til debatt.

Formålet med forrige nummer var å blåse litt liv i det jeg mener er en om ikke halvveis død, så i alle fall stagnert debatt om skriftspråkene våre, på et allment plan. De aller fleste har minner fra skoletidens slit med to skriftspråk man skulle beherske. Det Zachariassen kaller mine «traumatiske skuleminner», er ikke nødvendigvis tatt fra min dagbok, men er en personifisering av ei generell holdning hos de fleste, og som til og med dukket opp da jeg skulle engasjere noen til å skrive en temaartikkel om Ivar Aasen (for dette er også en del av jobben som kulturredaktør): «Uggh, vi hater Ivar Aasen».

Denne holdninga til to skriftspråk er ikke unik for noen deler av landet. Til og med hjemme på Sunnmøre, hvor halve klassen min hadde nynorsk som hovedmål, ble det ofte uttrykt sure minner om dette temaet. Men heller ikke her er engasjementet stort nok til at det skjer noe.

Jeg står for mine sterke uttalelser om mållaget. I sommer, da hele Kultur-Norge markerte Ivar Aasen, 100 år etter hans bortgang, hørte jeg ikke annet fra mållaget enn at de mente at

Willoch burde tale på nynorsk og at de skulle anmelde videregående skoler som ikke legger opp nynorske pensumbøker. Dette er kanskje ikke den fulle og hele sannhet om Mållagets program, men en virkelighet jeg og andre fikk via media, det vil i hovedsak si NRK og Sunnmørsposten – en ellers meget nynorskvennlig avis, med daglige artikler om Ivar Aasen og målsaken.

Min egen mening i målsaken, utover at vi trenger en oppfrisking av debatten blant folk flest, og at Noregs Mållag burde engasjere seg og media i annet enn saker som latterliggjør alt som dreier seg om Ivar Aasen og nynorsk, skal jeg ikke komme inn på her heller. Men jeg tør hevde at mine standpunkter ikke dreier seg om likegyldighet eller mangel på kunnskap. Kanskje er ikke mine personlige meninger så ulike Zachariassens, som han vil ha det til.

Jeg beklager at kulturkommentaren i forrige nummer var såpass dårlig at den ikke provoserte til noe annet enn et direkte personangrep mot meg som kulturredaktør, og lover at jeg skal ta kritikken til følge.

Jeg understreker likevel at det skal en mer grundig og saklig kritikk av mitt arbeide som kulturredaktør til før jeg trekker meg.

Marte Holmemo
kulturredaktør Utopia

Økonomisk kaos

Studentstyreleder Sigmund Holstad har nok papirer å jobbe med.

FOTO: THOMAS HARRIS

Studentstyret ved Universitetet i Tromsø går tøffe tider i møte. Årets budsjett vil med all sannsynlighet gå med et dundrende underskudd, på grunn av kraftig rot i økonomien.

U Stine Eidissen Bya

Studentstyret har dette semesteret gått i den tro at budsjettet gikk med rundt 50 000 i overskudd, dette ifølge organisasjonssekretær og regnskapsansvarlig Gisle Johansen. På grunnlag av disse tallene besluttet Studentstyret å gå til innkjøp av datautstyr for drøyt 40 000 kroner. At budsjettet for øyeblikket er i underskudd i stedet for i overskudd, ble oppdaget rent tilfeldig denne uka.

Sjokkmelding

En telefon til Samskipnaden for å sjekke nøyaktig hvor stort overskuddet var, ga sjokkbeskjeden. 50 000 i underskudd. Dette førte til heftig aktivitet blant de ansvarlige i Studentstyret. Det bestilte datautstyret ble avbestilt, og undersøkelser satt i gang.

Da saken nettopp er satt i søkelyset, er det ennå mye som skal undersøkes og som er uklart. Det hersker imidlertid liten tvil om at en storstilt økonomisk ukultur har vært rådende frem til nå.

Kaos

Studentstyreleder Sigmund Hol-

stad vil ikke begi seg ut på spekulasjoner i denne saken. Han viser til den enorme mengden sakspapirer, og sier at på nåværende tidspunkt er det umulig å anslå hvor stort underskuddet vil komme til å bli innværende år.

– Denne saken er særdeles omfattende. Vi trenger ennå tid på oss til å få gått gjennom alle papirer og da i særdeleshet regnskapene. Ingen av oss har nok kompetanse til å kunne få en skikkelig oversikt over de til dels innviklede regnskapene, så vi har

valgt å benytte oss av revisor og advokat for å være sikre på å finne det vi måtte trenge for å rydde opp i dette her.

– Det vi står overfor her er et politisk-økonomisk kaos av dimensjoner, som har eksistert de siste årene. Vi skal nå sørge for en grundig gjennomgang av regnskapene for å finne ut hva som egentlig har skjedd. Etter fjoråret sitter vi med et underskudd på 52.000,-, og det sier seg jo selv at noe er riv ruskende galt.

Ukultur

– Den økonomiske ukulturen som vi begynner å ane omfanget av her, er noe som har pågått over flere år. Vi oppdaget det nærmest ved en tilfeldighet, og må nå ta smellen. Tidligere ansvarshavende i studentstyret må fåes tak i, for å få klargjort hva som har skjedd. Ansvarsfraskrivning er vel et litt beskrivende stikkord her. Det virker som om sløvhet har hersket, medlemmene i Arbeidsutvalget har ikke hatt peiling på hva som

har foregått.

– Det vi nå skal foreta oss, er som tidligere sagt, først og fremst å få klarhet i hva som har skjedd. Vi er nødt til å opprette rutiner for å få ting til å fungere bedre heretter. Regnskaper må fremlegges oftere og Arbeidsutvalget må være mye mer orientert om tingenes tilstand. Til neste studentstyremøte vil alle sakspapirene være klare, og da er det mulig å anslå situasjonens omfang, avslutter Sigmund Holstad.

– Kanonpinlig

– Dette er en svært kjedelig situasjon, sier Gisle Johansen.

Organisasjonssekretær Gisle Johansen karakteriserer budsjettsituasjonen som kanonpinlig.

– Dette må vel sees på som en smekk på fingrene.

U Stine Eidissen Bya

– At ikke overforbruket for 1995 er oppdaget før nå, er selvfølgelig svært dumt. Jeg tar på meg skylda for økonomien, at dette ble oppdaget så sent. Tallene jeg har lagt fram var gale, og dermed fattet Studentstyret beslutninger på økonomisk gale premisser, sier han.

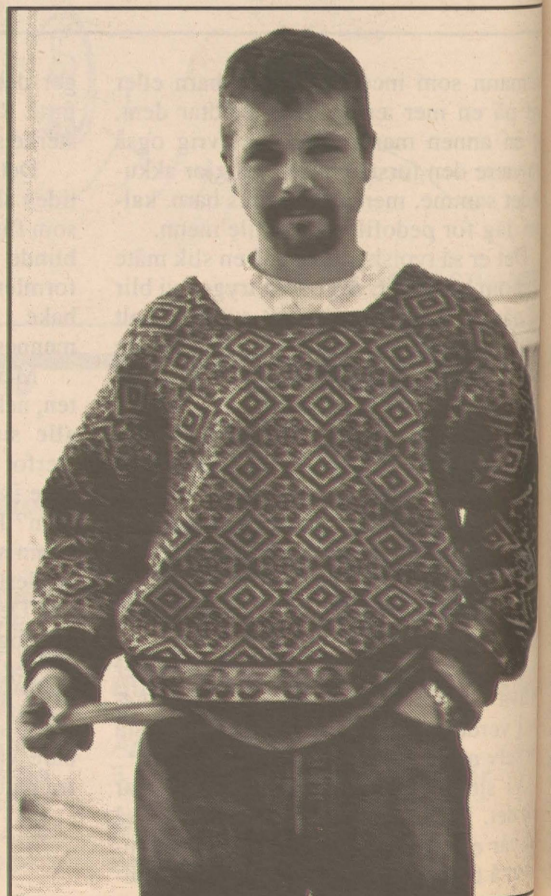
– Årsakene til den trange økonomiske situasjonen er flere. For det første har

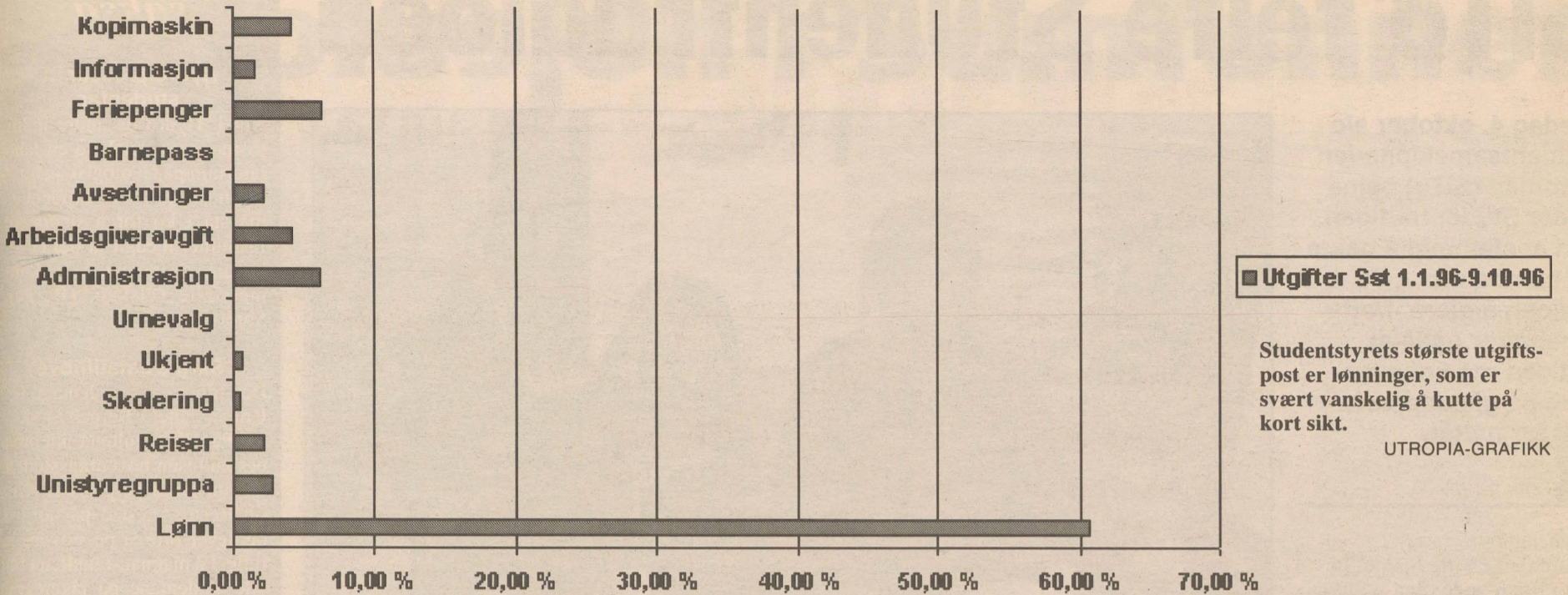
vi hatt en inntektssvikt på 250 000 fra Universitetets side. De siste årene har Studentstyret hatt voksende aktivitet både når det gjelder stillinger og utgifter, mens inntektssiden ikke har økt tilsvarende. Vi får for lite penger fra Universitetet. Det har vært drevet politikk og ikke butikk. De økonomiske rammene har vært greie, og har ikke vært i fokus. Dernest har vi hatt ett for stort forbruk, noe som også går ut over velferdstilbudene. Da invest-

ringer skulle fattes hadde vi gale premisser, og bestilte blant annet datautstyr som vi altså egentlig ikke hadde råd til, fortsetter Gisle Johansen.

– Fremover må vi satse på inntektssøkning. Universitetet og Samskipnaden skal få vite hva som trengs av økonomiske rammer for å drive studentdemokrati på det planet som vi gjør. De som fastsetter våre økonomiske rammer må bli oppdaterte på dagens situasjon, og vi må legitimere utgiftene våre. Det trengs en grundig gjennomgang av hva vi holder på med, og vi må finne ut hvor overforbruket kommer fra, avslutter Gisle Johansen.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

■ Utgifter Sst 1.1.96-9.10.96

Studentstyrets største utgiftspost er lønninger, som er svært vanskelig å kutte på kort sikt.

UTROPIA-GRAFIKK

Enormt underskudd

De økonomiske premisene for studentdemokratiet ser lang fra lyse ut. Med mindre Sst får inn ekstra midler vil man antagelig komme til å få et underskudd på minimum 200.000,-.

U Thomas Harris

Selv om karakteristikken kaos er beskrivende på Sst sin økonomi er saldoen på kontoene helt klare. Det er også en del faste budsjetterte utgifter som vanskelig lar seg kutte ned på. Ved en nærmere gjennomgang av regnskapstallene for Sst så langt i året er det mange røde tall, og det ser ut til at det kommer til å bli flere. Med

mindre man klarer å skaffe til veie midler.

NSU midler

På det nåværende tidspunkt har Sst 200.000,- i minus. Blant de budsjetterte inntektskildene har man enda ikke fått tilskudd fra NSU. Denne støtten fra NSU beløper seg på i underkant av 200.000,-. Grunnen til at disse midlene ikke har kommet inn er at det enda ikke er søkt om dem,

men denne søknaden er kun for en formalitet å regne. Så fort søknaden foreligger vil støtten bli overført. Studentstyret har også bevilget seg 100.000,- av semesteravgifta, men dette holder trolig ikke.

Umulig å kutte

Så fort man har fått inn midler fra NSU vil Sst være i null. Det er her de store problemene begynner. Hittil i år har vel 60 prosent av studentstyrets forbruk gått til lønn, og dette er ikke en post man kan kutte i uten videre. Ut fra de lønnsmidlene som er utbetalt, og det man har budsjettert med, gjenstår det drøye 200.000,-

igjen i lønnsrelaterte utbetalinger. I tillegg har man en del utgiftsposter som allerede er vedtatt av Sst, som vanskelig kan kuttes. Herunder er det snakk om at man har bevilget 43.000,- i støtte til forskjellige foreninger, man har vedtatt å betale en kontigent på 40.000,- til barentssamarbeidet (BASU), det skal være valg av nytt studentstyre med urnevalg som er budsjettert til å koste 12.000,-.

Til beinet

Hvis man bare tar de økonomiske forpliktelsene Sst har påtatt seg med i betraktning, vil underskuddet for -96 komme på minimum

200.000,-. I dette regnestykket er det ikke tatt med i betraktning at den daglige driften koster adskillig. Selv om Sst vedtar å kutte alle mulige utgiftsposter ned til beinet, og litt til, vil de være avhengige av å søke universitetet om ekstrabevilgninger for ikke å pådra seg et katastrofalt underskudd. Det siste alternativet er å ta mer penger fra semesteravgifta, men Sst har flere ganger vedtatt at det ikke er ønskelig at semesteravgifta skal gå til å dekke Sst sitt budsjett.

Tar ansvar

Det økonomiske rotet som nå blir avdekket i studentstyret stammer fra flere år tilbake i tid. Kristian Wengen tidligere studentstyreleder innrømmer at det er de tidligere studentstyrene som har ansvaret i siste instans.

U Thomas Harris

Det forrige Sst (studentstyret) budsjetterte med en forventet støtte på 700.000,- i budsjettvedtaket. Da UiTØ bevilget støttebeløpet var dette på 450.000,-, hele 250.000,- mindre enn det som var nødvendig for å få budsjettkabalene til å gå opp.

– Det er leder sitt ansvar når

noe går galt. Et eventuelt underskudd skyldes en urealistisk budsjettering fra det forrige Sst. Vi vedtok et urealistisk budsjett, hvor vi forventet langt større inntekter enn det som viste seg å være reelt. Man burde ha foretatt justeringer når dette ble klart, forklarer Kristian Wengen.

Ukultur

Det nåværende AU (arbeidsutvalget) i Sst har grepet fatt i det som kan se ut som en omfattende økonomisk ukultur opp gjennom mange år. Dårlige rutiner og praksis for regnskapsføring, og en total mangel på revidering av regnskapet, over en lang periode, er de viktigste årsaker til den manglende oversikten man har over Sst sin økonomi i dag.

Sydebukk

Man bør være uhyre forsiktig med å lete etter sydebukker i den nå-

værende situasjon, med det kan ikke betviles at det er studentstyreleder som til en hver tid har det absolutte ansvar. Kristian Wengen nøler ikke med å akseptere dette ansvaret for sin periode.

– Det skal allikevel poengteres at vi ikke har gått gjennom alle tallene ennå, og jeg vil være forsiktig med å trekke konklusjoner før dette er gjort. Jeg viste selvsagt at jeg som studentstyreleder hadde det øverste ansvaret da jeg påtok meg oppgaven. Allikevel føle jeg a vi har ryggdekning ved at Sst vedtok et alt for optimistisk budsjett.

– Det er alltid leders ansvar når ting går galt, sier tidligere studentstyreleder Kristian Wengen.

FOTO: THOMAS HARRIS

SiTø felte Studentradioen

Fredag 4. oktober slo Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø) beina under Studentradioen, ved enstemmig å nekte og ha noe mer med radioen å gjøre. Dette innebærer også at radioen må finne løsning på gjeldsproblemet før nyttår.

U Ola Bratlie

Studentene med radio som hobby må kanskje finne seg andre fritidssysler etter nyttår.

FOTO: OLA BRATLIE

Et enstemmig styre i SiTø vedtok at de ikke ville hjelpe Studentradioen med den videre drift. SiTø har i en årrekke administrert radioens økonomi samtidig som de har hatt representanter i radioens styre. Nå har SiTø vedtatt en trepunkts plan som de har lagt fram for radioen. Denne planen er et regelrett forsøk på å få radioen til å ta livet av seg selv.

Unngå konsesjon

Det første punktet SiTø foreslo for Studentradioen var at de ikke skulle søke konsesjon for de neste fem årene. Dette er det motsatte av det daglig leder i Studentradioen Endre Daniloff har jobbet for siden sommeren. For det andre vedtok SiTø å avslutte sitt engasjement for radioen fra nyttår. Det siste punktet innebærer at de foreslår for radioen å selge alt utstyret, slik at de kan dekke noe av gjelden på over 800.000 kroner, som SiTø administrerer. Ingen i ledelsen av SiTø var tilgjengelige for kommentarer om hvorfor de plutselig skyver radiokanalen fra seg. Men det kan virke som om de desperat forsøker å selge unna dødsboet, slik at de kan dekke deler av gjelden de sitter på.

– Felt bakfra

– Disse vedtakene som SiTø har

kommet med er meget dårlige. Nå har vi jobbet og slitt for å finne løsninger for radioen over en lang periode. Først fikk vi Studentstyrets (Sst) tillit, men så blir vi felt bakfra av SiTø, sier Daniloff.

Sst vedtok mot tre stemmer at SiTø og radioen skulle finne ut av problemene sammen. Senere vedtok SiTø dødsdommen som det smaker forræderi av.

– Brukerstyring

SiTø er til for studentene og Sst, og skal i all hovedsak tale deres sak i økonomiske og velferdsmessige saker. Likevel velger de å gå i mot både studentene og deres øverste politiske organ.

– Dette viser at studentene bør vurdere å legge SiTø under brukerstyring igjen, mener Daniloff.

Til og med studentenes egne representanter i styret i SiTø – Lena Skau, Hilde Korslund og Geir Jarle Voldmo – gikk i mot

at SiTø skulle støtte radioens framtidige drift.

– Jeg tror de ønsker å bli kvitt et problembarn som de har hatt lenge, sier Daniloff.

Planer

– Selv om vi ble behandlet rått og brutalt av SiTø er vi ikke tomme for ideer. Vi har lagt opp en strategi for den videre driften uten samskipnadens hjelp. Vi har vært i kontakt med Statens medieforvaltning, og de sier at hvis vi danner en stiftelse vil vi få tildelt konsesjon for de neste årene. Denne stiftelsen kan for eksempel bestå av radiofolk, representanter fra studentstyret og eventuelle andre interessenter. Vi har imidlertid bare et par uker på oss for å finne en løsning, sier Daniloff.

Han vil ikke ut med hvilke interessenter Studentradioen jobber opp mot for øyeblikket, men lover å komme med et utfyllende svar om et par uker. Etter det Utopia erfarer er Avi-

sa Nordlys AS en meget aktuell interessent. De er allerede medeiere av TV-Tromsø, og en radiokanal ville på mange måter fullendt sirkelen.

Dødskamp

De neste par ukene vil avgjøre Studentradioens framtid for de neste fem årene. SiTø har gjort sitt for å nedlegge nok et velferdstilbud for studentene. De vil uansett kreve inn penger fra Studentradioen for å dekke så mye som mulig av den gamle gjelden. Hvis radioen klarer å opprette en stiftelse og selge konseptet vil mye av det økonomiske problemet løse seg selv. Men en eventuelt interessant vil neppe være særlig interessert i å drive en rein studentradio. Resultatet vil i beste fall bli at nok en byradio ser dagens lys, og at interesserte studenter vil kunne være med på driften. Det ser utvilsomt mørkt ut for Studentradioen.

– Arrogant budsjettforslag

Forslaget til statsbudsjett er lagt fram, i år uten mange store forandringer i forhold til i fjor.

– Vi er langt fra fornøyd, sier Christine Nilsen, leder i Norsk Studentunion.

U Vegard Bønes

– For det første reagerer vi på at stipendandelen fremdeles står på 26%, til tross for at Stortinget har vedtatt at denne skal øke til 30% i denne stortingsperioden, sier Nilsen. Hun mener at dette er uansvarlig av Regjeringa.

– Det er kortsiktig tenkning å ikke prioritere stipendandelen, forklarer hun. Dette begrunner hun med at en høyere stipendandel vil minske studentenes gjeld. I neste omgang vil dette

føre til at Lånkassen ikke får så mange inkassosaker.

Av andre ting trekker hun frem at renta på studielån fremdeles blir for høy. I dag ligger den på seks prosent for lån som er mindre enn sju år gamle, og 6,5% for lån som er eldre enn dette.

Kutt på hovedfag

Nilsen synes også at det er beklagelig at det blir redusert støtte til de nye hovedfagsplassene som ble oppretta i år. Hvis dette går igjennom vil Universitetet i Tromsø kun få midler til å

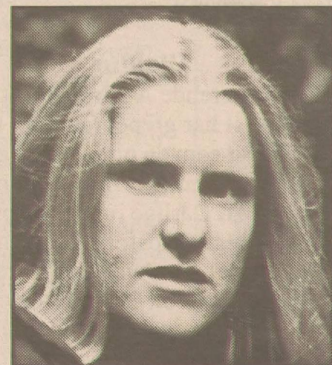
oppretholde 38 av de førtifem hovedfagsplassene som ble oppretta.

– Vi mener også at det ikke er bra nok at det ikke vil bli gitt tilskudd til bygging av flere studentboliger i år enn i fjor, fortsetter hun. Dette vil si at det kun vil bli bygd 325 nye studentboliger på landsbasis i 1997.

Christine Nilsen synes heller ikke at regjeringa gjør nok for å få flere kvinner inn på høyere grads studier.

– En ting som går spesielt ut over kvinner at det ikke er foreslått noen økning i antallet barnehageplasser til neste år. Dette er for svakt, særlig når det har blitt lovt over tusen nye barnehageplasser på sikt, mener Nilsen.

– Men vi er likevel optimistiske, statsbudsjettet er jo ikke vedtatt enda, avslutter hun.

Christine Nilsen reagerer kraftig på at det er så få forbedringer på forslaget til nytt statsbudsjett i forhold til i fjor.

ARKIVFOTO

Universitets-saksa

Hydro pressar ut studentar

Norsk Hydro og andre industri-interesser oppheld eit laboratorium på Geologisk institutt tre månader i året. Studentane må stå i kø for å sleppe til. Instituttet medgir at dei er avhengige av inntektene frå kommersielle selskap. (Bergen, Studvest)

Skrale datatilhøve

Datatilhøve for studentane ved Universitetet i Bergen er skrale. På HF-fakultetet kjempar nesten tusen hovudfagsstudentar om femti pc-plassar. Kristin Beate Auestad på nordisk opplever ofte at pc-stovene er fulle. På mat.nat.-fakultetet blir alle studentane på lågeregrad nekta datakontoar. Norsk Studentunion gjev datatiltak rang når dei skal fremje studentane si sak i høve statsbudsjettet. (Bergen, Studvest)

Røykfritt NTNU

Nå har røykeloven også innhentet NTNU. Fra 1998 skal alle universitets eide bygninger i Trondheim være røykfrie. Som følge av denne omveltningen, skal de ansatte få tilbud om røykeavvenningskurs en gang per semester. Universitetsdirektør Tor H. Johansen er opptatt av å finne gode løsninger for et røykfritt NTNU.

– Vi kan ikke kutte ut røykingen sånn på dagen og si at det er røykfritt på NTNU. Vi må finne gode løsninger slik at alle blir fornøyd, og det vil ta litt tid. Derfor har vi satt 1998 som et realistisk mål, sier Johansen. (Trondheim, Under Dusken)

Ville sprengte Dragvoll

I et brev til Trondheim politikkammer beklager Universitetsdirektøren seg over at en ukjent person med utenlandsk aksent, tirsdag 20. august ringte tre ganger til sentralbordet ved NTNU på Gløshaugen. Innringeren ba om å få snakke med Studieadministrasjonen, Rektor og Studentutvalget. Til sentralbordet sa han at han ville drepe alle studentene på Dragvoll, og overfor rektors sekretær presenterte han seg som «Nils Arne Hitler» som ringte fra Tyskland og sa at han ville «blåse hele Dragvoll i lufta». (Trondheim, Under Dusken)

Skryt og tallmagi

Statsbudsjettet for høyere utdanning øker med 14,7 prosent, ifølge Sandal.

– Det riktige tallet er 5,1 prosent, mener NSU.

Dette er bare skryt og tallmagi fra statsrådets side, sier Christine Nilsen, leder i Norsk Studentunion. NSU har siden budsjettet ble sluppet på fredag regnet ut hvor økningene har kommet.

– Den reelle økningen på KUF budsjettet er ikke høyere enn 5,1 prosent. Da har vi regnet med prisstigningen. (Oslo, Universitas)

Revolusjon i Samfunnet

Etter å ha manglet både leder og styre siden i sommer har Studentsamfunnet nå fått både ny president, Circus Maximus og grunnlov. Dette fant sted på en ekstraordinær generalforsamling på Fiskerihøyskolen, eller for å bruke interimstyrets sine ord: På en kaffe- og wienerbrødrevolusjon.

U Marit Helene Stensen

Det er en rekke både gjennomgripende og kosmetiske forandringer som ble vedtatt av de vel 35 fremmøtte. I tillegg er de nå nedfelt i Samfunnets nye grunnlov, slik at det ikke skal være så lett å forandre lovene.

Brød og vin, men lite makt
Generalforsamlingen er historie, nå heter det Circus Maximus, med hentydning til de gamle romerne. Før var det generalforsamlingen som valgte, eventuelt kastet styret, men nå er dette avskaffet. I stedet har man nå et «Circus Maximus», noe som er tenkt mer som en gigantisk fest for alle medlemmene enn noe annet, skal vi tro Kristian Wengen, en av de som har utarbeidet forslaget til grunnlov. Tor-Ståle Hansen, tidligere leder og også en av initiativtakerne bak den nye grunnloven mener at dette vil være til det bedre for Samfunnet.

– Dette vil tjene medlemmene bedre enn en overmoden generalforsamlingsmodell. Den nye organisasjonsstrukturen vil forhindre at en stor undergruppe kan komme på møtet og kuppe en hel generalforsamling. I tillegg vil det nå bli mulighet til å påvirke styret mellom hvert årsmøte gjennom lobbyvirksomhet, sier han.

Organisasjonsstruktur
Samfunnets øverste ledelse vil hete Senatet og ha 20 senatorer. Disse vil bli valg av henholdsvis Konsulatet og Rådet. Rådet er et organ for alle undergruppene, eksempelvis Ompagniet, mens Konsulatet har medlemmer fra alle som er engasjert i samfunnet på individuell basis, slik som teknikere, booking og så videre, sier Hansen. Det er altså disse, og ikke generalforsamlingen som velger Senatet. Det vil i neste omgang bety at de medlemmene som ikke er med i noen undergrupper ikke vil ha noen måte å fjerne et inkompetent styre på. Selvsagt vil det også være mulig å gjøre sine hoser grønne hos enten Konsulatet eller Rådet som kandidat til en senatorpost, men dette vil tross alt gjelde et mindretall. Særlig hvis Samfunnet en gang i fremtiden skulle anta de dimensjoner det har for eksempel i Trondheim.

Kaffe- og wienerbrødrevolusjon i Studentsamfunnet.

FOTO: THOMAS HARRIS

President med ambisjoner

Det måtte en svensk biologistudent til for at Samfunnet skulle få en ny leder, eller president som det nå heter. Den nye presidenten er Victoria Jonsson, svensken som kom til Tromsø for å studere lengst mulig nord.

U Marit Helene Stensen

– Nå er vi igang, og vi har allerede flere jern i ilden, blant annet er fredagskafeen på trappene. Studentuka vil også bli engasjert til neste år og vil ligge under Samfunnet. Vi har flere folk på saken, men vi har fortsatt behov for flere. Mitt håp er at vi skal bli et tilbud for alle studentene i Tromsø. Vi er tross alt en organisasjon for den enkelte student. Nettopp dette vil den nye organisasjonsstrukturen medvirke til gjennom Konsulatet. Her er det åpent for studenter som brenner for en enkelt sak; for eksempel en spesiell gruppe, forelesninger av kjente personer og gitarundervisning av musikere. Vi vil ha åpent et kontor på Hovedgården hver dag hvor vi vil bistå med råd og vink for at ideene skal bli gjennomført. Det skal være enkelt å engasjere seg. Min oppgave er å koordinere de forskjellige ideene og være lydhør overfor hva medlemmene ønsker, sier Jonsson engasjert.

Problemer

– Et av Samfunnets største problemer er mangelen på undergrupper. Vi har alt for få av de organisasjonene som er her på universitet som undergrupper. Dette er noe vi må gjøre noe med. Samfunnet burde ideelt sett

være en paraplyorganisasjon for alle studentorganisasjonene i Tromsø, noe som ville gi oss en mye større mulighet for å koordinere de forskjellige arrangementene.

Et annet problem er mangelen på lokaler. Nå har vi et lite krypinn på Hovedgården, noe som nok vil endre seg når det nye Velferdshuset blir bygd.

Uengasjerte engasjerte

I følge den nye grunnloven vil generalforsamlingen, eller Circus Maximus som det nå heter, miste all sin formelle makt, og bare ha uttalerett.

– Det er klart at dette kan være problematisk for de som er med i Samfunnet og er misfornøyde, særlig dersom vi skulle få mange medlemmer, men som nøyer seg med kun å være menige medlemmer uten å være med i noe utover det. Jeg har ikke laget denne organisasjonsstrukturen, og har bare vært president i to dager så jeg har ikke tenkt så mye over dette ennå. Jeg kan verken si ja eller nei. Men alle kan jo stille som Senator, og dessuten kan jo medlemmene snakke med oss om det skulle være noe. I tillegg vil både Rådet og Konsulatet være valgt av en stor gruppe mennesker, noe som jo er demokratisk. Vi skal prøve å være så lydhør som mulig, avslutter presidenten.

– Studentsamfunnet ønsker å være et samlingspunkt for universitetsstudenter, sier president Victoria Jonsson.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Kvoteprogrammet:

Bistand på sparebluss

Studenter fra den tredje verden og Øst-Europa kan søke om studie-plass med rett til økonomisk støtte gjennom kvoteprogrammet. Men på grunn av manglende statlige bevilgninger avhenger tilbudet av fagmiljøenes initiativ.

U Lise Swensen

Kvoteprogrammet er et nasjonalt program som skal gi studenter fra tredje verden og Øst-Europa relevant kunnskap. Undervisningen skal foregå på engelsk. Ved universitetet i Tromsø (UiTø) har man bare klart å opprette 33 kvoteplasser av totalt 900 plasser nasjonalt. Dette skyldes at det ikke er bevilget midler til oppstart av slike tilbud.

Bistand

Kvoteprogrammet har bistand som målsetning. Derfor skal kvotestudentene ikke følge vanlig undervisning som tar utgangspunkt i norske forhold. Men når det ikke finnes tilgjengelige midler innenfor systemet er det nettopp det som skjer. Undervisningen foregår også vanligvis på norsk. Tove Sørensen, konsulent for utenlandske studenter ved UiTø sier til Utropia:

– Det har vært en av hoved-

innvendingene mot kvoteprogrammet. Det finnes ingen ressurser tilgjengelig for å skape egne tilbud til disse studentene. Forutsetningen for programmet er jo at pengene skal omdisponeres innenfor eksisterende rammer.

Markedsføring

Sørensen forteller at det er vanskelig å markedsføre kvoteprogrammet når det ikke blitt opprettet egne tilbud for kvotestudentene.

– Fagmiljøene har etterhvert blitt klar over ordningen og funnet frem til søkere gjennom egne kontakter i utlandet. Man lager egne opplegg for hver enkelt student og det er et tett samarbeid mellom veileder og student.

Det er på grunnlag av instituttens egne ønsker at universitetsstyret søker om å få tildelt kvoteplasser på nasjonalt plan.

Ressurser

Kvotestudentene skal tilbys utdanningsprogrammer på fra 2 til 4 år, på minimum hovedfagsnivå. Derfor finnes det i dag stort sett kvoteplasser der det er tilgjengelig kapasitet på dette nivået. De eneste midlene som er satt av til kvotestudentene, er 300 000 kroner fra hjelpelærerbudsjettet. Pengene har blant annet vært brukt til datakurs. I tillegg til dette arrangerer ISV norskkurs om kveldene. NFH og UNIKOM har utarbeidet forslag til mastergradstudier hvor det skal foreleses på engelsk. Men for at dette skal realiseres må universitetsstyret bevilge penger.

Språkproblemer

Kvoteprogrammet avløste i 1994 den såkalte u-landsparagrafen. En kvoteplass gir rett til støtte fra statens lånekasse for utdanning. Støtten blir omgjort til stipend når studenten reiser hjem etter endt utdanning. Den gamle ordningen gav studenter fra u-land også rett til et års opplæring i norsk.

– En av begrunnelsene for kvoteprogrammet var at et års norskopplæring gir ikke gode nok kunnskaper på hovedfagsnivå. Derfor bør undervisningen foregå på engelsk, forklarer Sørensen.

U-landsparagrafen

Ved avskaffelsen av u-landsparagrafen ble det også påstått at studentene ble for godt integrert og ikke reiste hjem etter endt utdanning.

– Med engelskspråklig undervisning regner man med at studenten kommer seg raskere gjennom studiene. Det er en målsetning at studentene skal reise hjem igjen.

Kirke- og undervisningsdepartementet har senere tillatt at kvotestudentene får støtte til norskundervisning over kvoteprogrammet.

Internasjonalisering

Kvotestudentene utgjør mindre enn 0,5 prosent av det totale studenttallet ved UiTø. Kvoteprogrammet er også ment å skulle bidra til å internasjonalisere universitetene og høyskolene i Norge. Vel, de skal gjøre mye av seg, kvotestudentene, for å bidra til den målsetningen.

Ved universitetet i Tromsø (UiTø) har man bare klart å opprette 33 kvoteplasser av totalt 900 plasser nasjonalt.

FOTO: KJERSTI NIELSEN

Økt tilgang på IT-tjenester

Den begrensede tilgangen man har til data-maskiner og nettverkstjenester ved universitetet har lenge skapt misnøye blant studentene. Nå ser det endelig ut til at det blir gjort noe fra administrasjonens side.

U Magnus Clough

Et utvalg er satt ned for å vurdere dagens situasjon, og sette disse opp mot hva det vil være naturlig å tilby studentene. I dette utvalget sitter blant annet 2 studentrepresentanter. Petter Reinholdtsen er en av de:

– Jeg jobber for at alle stu-

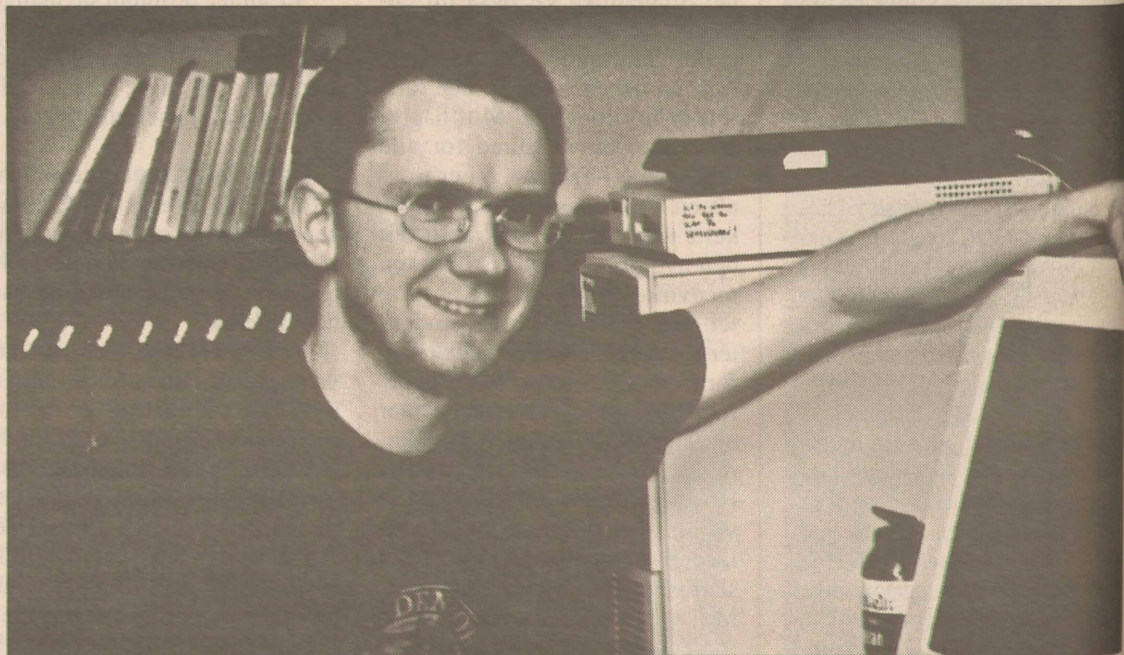
dentene ved universitetet skal få et like godt eller bedre tilbud på IT og nett-siden som det universitetene i Oslo, Bergen og Trondheim tilbyr sine studenter.

For det er vel ingen tvil om at universitetet i Tromsø ligger etter i utviklingen på mange områder. Ved NTNU får for eksempel alle studentene automatisk e-post konto når de blir immatrikulert.

– E-post til alle studenter er bare et av tilbudene jeg mener universitetet bør kunne innføre, i tillegg bør tjenester som news, ftp og web gjøres tilgjengelig for studentene, sier Reinholdtsen.

For å gjennomføre slike løsninger kreves mye planlegging, tilgang til ressurser og romkapasitet.

– En av måtene å løse dette på kan være å samarbeide nært med studentene, og la disse benytte sine egne maskiner på net-

Petter Reinholdtsen jobber for at studentene skal få bedre muligheter til å benytte seg av IT-tjenester.

FOTO: THOMAS HARR

tet, enten på universitetet eller i studentbyene, mener Reinholdtsen.

Slike løsninger er allerede blitt gjennomført med gode resultat på blant annet Berkley university, hvor studentene selv administrerer og tilbyr it-tjenester til medstudentene.

Selv om det nå kan se ut til at situasjonen skal bedres, er det fortsatt høyst usikkert når planene vil bli gjennomført.

– Det virker som universitetet endelig har oppdaget at de har forsømt dette området i mange år, og at dette utvalget skal kunne løse problemene. Om det er

tilfelle gjenstår å se, avslutter Reinholdtsen.

Reinholdtsen oppfordrer samtidig alle interesserte til å komme med innspill til utvalgets arbeid. Han kan nås på e-post adressen petterr@td.org.uit.no

Hvor mye er du verdt?

Norges budsjett er planlagt for neste år. Det fastslås hvor mye penger utdanning og høyskolestudenter tildeles. De nordiske landene har løst studiefinansieringen på forskjellige måter. Ble du født i rett land?

U Lena Sundstrøm

I Norden liker man å poengtere at vi er like, men da vi begynte å undersøke saken viser det seg, at til og med innenfor Norden er det rom for variasjon. I det minste hva angår statens oppfatning om hvor mye studenter bør koste. En absolutt sammenligning av de nordiske studentlånssystemene er vanskelig og gjennomføre på forskjellige strukturer. Hvert land har dessuten mange rotete detaljer i sitt system, men vi forsøkte tross alt å skissere hovedtrekkene.

Noen gir gratis

Finland og Danmark ligner mye på hverandre. Staten investerer mye i sine studenter gjennom et høyt stipend, men har på den andre siden relativt ufordelaktige studielån, spesielt Finland. Det er

	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Island
Stipend	1595,- + reisestipend	1940,-	3805,- (-550 i skatt)	2155,- + 67% av leien, maks 1200,- = maks 3356,- totalt	0,-
Lån	4545,-	4975,-	1975,-	1820,-	6000,- maks
Rente	6,5/7,5 % (jan. 1996) renten går ikke under studietida	6,6 % (1995) renten går hele tida	4 % under studietida 5 % (1995) etter studietida	7-10% lånet er et vanlig banklån med markedsrente, som varierer mellom forskjellige banker renten går hele tida	1,5 % samme rente under studietid og etterpå
Tilbakebetaling	Beror på lånets størrelse. Max. 20 år.	4 % av lønnsinntekten, avskrives ved pensjonsalder	På 7 - 15 år	På den doble tiden av lånetida. (ex. 5 år lån = 10 år tilbakebetalingstid)	10 % av lønnsinntektene
Støttetid	6 år + 1 år forlenging	6 år	70 «klipp» ca. 6 år	6 år	∞, hvis man kan påvise studieresultat
Støtte for studier i land utenfor Norden?	Ja, med visse restriksjoner.	Ja. Størrelse beror på studieland	De siste 3 år av studietida.	Ja.	Ja

Oversikt over studie-finansieringen i de nordiske land. Tabellen gjelder for studenter som bor alene og ikke har barn. Stipendium og lån er angitt som månedlig inntekt (totalt 9 måneder støtte per år).

muligt å gjennomføre et fullt studium uten studielån. Man lever da per måned på mindre penger enn sine nordiske brødre og søstre, men kanskje med lettere hjerter.

Andre ikke

Sverige stiller seg moderat midt i mellom. Lånandelen er stor, men tilbakebetalingsvilkårene er snillere enn i de andre landene. Den svenske strategien lar lånet vokse seg stort, fordi det i hvert fall avskrives ved pensjonsalder og ingen kommer å kreve større engangssummer av han/henne enn 4 % av lønningen per måned.

Norge har stor låneandel og strenge krav på tilbakebetaling. Her har du gjelden med deg i graven, hvis du ikke rakk å betale den før den tid. Det finnes dog regler om delvis ettergivelse hvis du bor i Finnmark, Nord-Troms, er ufør i arbeidsammenheng eller har utført «lange» studier innenfor normert tid.

Island ser ut til å prioritere studentene minst av de fem landene. Der eksisterer ikke stipend overheadet og en sommerjobb som gir mer en 6000 kroner i inntekt minsker studielånet. I alle landene påvirker egne inntekter studielånets eller stipendets størrelse.

– Man tilpasser seg

Studentenes økonomiske planlegging i de nordiske landene likner hverandre: man begynner å studere og ser etterhvert hvor langt pengene rekker.

U Lena Sundstrøm

Jogvan Joensen fra Færøyene som fungerer under det danske systemet og Virve Ravolainen fra Finland er fornøyde med den støtten de får. Stipendandelen er stor og med sommerjobb i tillegg går det ganske bra. Virve passer seg for å ta studielån og gjør som de fleste finner. Lån er dyrt i Finland og unngås i det lengste. Jogvan har litt lån fra tidligere, men tar heller ikke opp lån nå.

– Jeg pleier å tilpasse meg etter situasjonen: jeg hadde overlevd på 60 kroner uka om det var nødvendig, men jeg klarer selvfølgelig å bruke mye mer enn det, konstaterer Lina Ljungfeldt fra Sverige.

– Situasjonen holder på å forverres i Sverige. Skatteavdrag for studielånet forsvinner og det pågår nå en diskusjon om at kjappe studenter skal få mer penger enn andre. Hvis jeg hadde fått velge system, hadde Danmark vært mest attraktivt, fortsetter hun videre.

Betaler gjerne

– Er det sant at ingen av landene krever noen

Virve Ravolainen (tv) og Jogvan Joensen (th) har mindre å leve på i måneden enn Lina Ljungfeldt (midten), men har til gjengjeld lite lån. Birk (i Linas favn) trenger ikke å bry seg på enda mange år.

FOTO: KJERSTI NIELSEN

års tjenestegjøring i hjemlandet, til gjengjeld for stipendet? spør Hjørdis Oladottir og Kjartan Olafsson forundret da jeg forteller dem om systemene i de andre landene.

– Ideen om at man må finansiere sine studier selv er bra. I prinsippet mener jeg at systemet i Island er OK, hvis skattene hadde vært tilstrekkelig lave og hvis systemet ikke hadde vært så sosialstyrt. Nå straffes man direkte hvis man forsøker å tjene egne penger, men enda forutsetter systemet at man MÅ jobbe om sommeren for å få endene til å møtes, sier Kjartan.

Hjørdis er enig med Kjartan, og legger til at som situasjonen er nå hadde hun foretrukket det danske systemet.

Kombinere barn og studier

Lina er den eneste av de spurte som har barn, og sier at det lønner seg å være norsk om man skal ha barn under studietiden.

– I Norge får du et års lån som stipend hvis du er gravid, men i Sverige får du ingenting.

Danmark ser ut til å like gravide studenter best, der kan du få 1 års stipend i tillegg om du blir mor. Dessuten kan faren få et halv års stipend ekstra. Også Island gir et høyere lån til studenter med barn, mens Finland kjører samme linje som Sverige.

U Lena Sundstrøm

Universitetsstyrerepresentant Geir Ove Ystmark er opprørt over forhandlingsutvalgets innstilling til høringsuttalelse.

FOTO: THOMAS HARRIS

— Ideologisk ubetenksomt

I høringsutkastet fra forhandlingsutvalget for sammenslåingen av samskipnaden har det forekommet flere uheldige sammenkoblinger av normert studietid opp mot retten til velferdstilbud.

U Thomas Harris

I anledning av innlemmelsen av høyskolestudentene i SiTø (Studentsamskipnaden i Tromsø) har et forhandlingsutvalg bestående av representanter fra universitetet, høyskolen og SiTø laget et høringsutkast til hvordan dette formelt sett skal foregå, og hvordan ordningen skal være

i den nye samskipnaden. I dette høringsutkastet er det forslag om at studenter med normert studieprogresjon skal prioriteres ved tildelelse av studenthybler og studentbarnehageplasser. Studentstyret hadde høringsutkastet oppe til behandling, og forandret på disse punktene. Selv om dette ble gjort har det allikevel vært kraftige reaksjoner fra forskjellige hold.

Turbostudent

Universitetsstyrerepresentant Geir Ove Ystmark reagerer kraftig på innholdet i dette høringsutkastet.

– Hvordan fordelingen av velferdsgodene skal skje er helt klart noe de må ta for seg i høringsutkastet. Det er når de begynner å blande seg bort i universitetsideologiske saker jeg reagerer, fremholder Geir Ove Ystmark, som i sammenheng med sitt verv i universitetsstyret har jobbet mye med dette.

– Når man begynner å knytte fordelingen av velferdsgoder opp mot normert studietid, legger man seg flat for Hernes sin ideologi om turbostudenten. Ved å støtte opp om en ideologi om A4-studenter går

man helt på tvers av det universitetsstyregruppa, Norsk Studentunion (NSU) og studentstyret har jobbet hardt for å unngå.

Gudmund Hernes lanserte tanken om turbostudenten, som skulle gå gjennom studiene på normert tid, og følge en A4-studieplan. Absolutt

Konsulent eller senator?

Siden noen adresser ble borte vil Studentsamfunnet beklage at de ikke tok kontakt med alle som hadde meldt sin interesse for å være med på Generalforsamlingen. De oppfordrer i stedet disse, og alle andre som har lyst til å bli

de fleste har vært i mot Hernes sin strømningformede modell, og vi har jobbet for at dette ikke skulle bli den rådende ideologien på universitetet, fastslår Geir Ove Ystmark.

Bevist forhold

– Jeg har forståelse for at dette er et forhandlingsutvalg, og at høyskolestudenter har en mer normert studieprogresjon enn universitetsstudenter, og at dette er del av et politisk spill. Det er allikevel viktig å ha et bevist forhold til det ideologiske. De burde stille seg spørsmål om det er et slikt rigid system man ønsker seg. Er det ønskelig at en lærerstudent begynner rett på lærerhøyskolen etter videregående, og står ferdig utdannet noen år senere med null livserfaring. Eller kan det være ønskelig, og ha studenter som kan ta seg friår og reise, eller ta fag som ikke har noe med utdannelsen å gjøre.

Patetisk

Turbostudenten har blitt synonymt med Hernes, men nå har vi fått en ny utdanningsminister. Det har her siden Hernes lanserte konseptet vært en kamp fra studentorganisasjoner og universitetene for å nyansere bildet.

– Vi har jobbet mye med dette. Det fremstår som noe pussig når studentenes egen bedrift, studentsamskipnaden, skal straffe studenter som ikke opprettholder normert studieprogresjon. Når vi jobber med denne tankegangen sender det veldig negative signaler, og virker patetisk når vi ikke engang greier å holde vårt eget rede rent. Jeg krever at Geir Jarle Voldmo (studentrepresentant i samskipnaden, red. anm.) finner andre forhandlingsmodeller avslutter universitetsstyrerepresentant Geir Ove Ystmark.

English summary

By: Magnus Clough

Caotic economy

The students parliament at the University of Tromsø seems to be heading for troubled times. The annual budget contains large deficits due to a messed up economy. The student parliament was not aware of the problems until last week, when the error by a coincidence where revealed. Up to that point a 50000 of positive budget balance was expected, instead they now have to cope with a 52000 negative balance. The parliament leader Sigmund Holstad do not want to speculate too much in reasons for this slightly depressing result,

but is convinced that earlier members of the parliament has to take the blame, as he claims that the errors has been made before his period as leader.

Bad news for the student radio

Friday the 4th of October the Studentsamskipnaden (SiTø) put another nail in the student radio's coffin, as the leadership decided not to help the radio any further. This means the radio has to find a solution to they're debt-problems before the end of this year. SiTø has for several years reviewed the radios economy, and has also been represented in

the management.

– These decisions from SiTø is of course very bad news for us, says editor Endre Dani-loff.

– For a long time we've been working hard to find a solution, and after finally convincing the students parliament, the response from SiTø comes as a major set-back.

The return of «Samfunnet»

After lacking both a leader and a management for several months, «Samfunnet» now returns with a new president, Circus Maximus and a new consti-

tution. Victoria Jonsson, the new president, has along with the main board, consisting of 20 members, outlined numerous activities to take place in the future. Among these are «The Friday café» and «The Student week».

– The main purpose of «Samfunnet» is to unite the various organisations that already exists within the university, and coordinate the activities of these, says Jonsson.

Few changes in the budget-proposal,

The proposal to the national budget consists of rather marginal

changes compared to last years version.

– We are by no means satisfied, says Christine Nilsen, leader of The Norwegian Student Union.

– Our main complaint is towards the non-increasing scholarship share. Despite that the Government has promised to raise it to 30% of the total grant, it still stays put at 26%.

Nilsen is also a bit worried about the situation for students with kids, as the proposal doesn't include any new kindergartens. Which also has been promised by the government.

– But we are still being optimistic, as the proposal still isn't accepted, concludes Christine Nilsen.

Biblioteks-maraton

En dag i april fikk dokumentasjonsvitenskap på universitetet i Tromsø besøk av en engelsk professor ved navn Trevor Haywood. Han inviterte noen av studentene på faget over til seg i England. Der ville vi kunne sammenlikne deres universitet, UCE, med vårt og også dok.vit. med deres beslektede Computing and Informasjon studies. Vi var fire stykker som fikk sjansen til å dra over i en uke.

U Åse Katalin Macsali

Vi ankom sent en mandagskveld tidlig i september. Det var ennå for tidlig til at studentene var kommet tilbake, så vi fikk bo på en koselig campus rett overfor universitetet. University of Central England ligger i forstaden Perry Barr bare ti minutter utenfor Birmingham. Perry Barr har alt man kan forlange av en forstad; stort handlesenter, tusen småsjapper, kino, universitet og puber. Hva puber angår så lå det en pub kalt Firkin, på universitetsområdet. Der møtte vi alt fra arbeidsledige, studenter, bikkjer, professorer til foreldre som fulgte sine håpefulle. Guinnessen, dartsplillet og biljardbordet var på plass og det samme kom vi til å være så og si hver ettermiddag.

Birmingham

Birmingham var en deilig by. Selv om den hadde seks millioner mennesker så det liksom ikke sånn ut. Det var noe flat og oversiktlig by som minnet mye om Danmark. Forurensningen som for meg er synonymt med England, syntes jeg ikke var så mer fremtredende enn jeg er vant til fra Norge. Gågatene og bykjerpen var utrolig ryddige og pene, med nyoppussede gamle bygninger og masse blomster overalt. Jeg vet ikke om alt som var av fylliker, uteliggere, horer og andre løsgjengere var taua vekk i anledning vårt besøk, for jeg så ikke noen. Det imponerte meg at jeg kunne føle meg like trygg som

når jeg går nedover Storgata eller Markensgata for den saks skyld, i en by med seks millioner.

Program

Vår professor hadde ikke så god tid til å ta seg av oss, men han hadde organisert en hel gjeng, bestående av professorer, studenter og bibliotekarer, til å ta oss med rundt. Og rundt gikk det! Vi hadde et program så tett at vi kom til å bli sendt rundt i hele midt England som en pingpong ball. Det var spesielt professor Judith Elkin som raste med oss til og fra bibliotek, i sin lille blå Nissan.

Bibliotek

Fem bibliotek på en uke. Vi var bra lei av dem til slutt. Men det var utrolig spennende mens det sto på. Først så vi biblioteket på UCE. Vi ble vist en Shakespeare-database de hadde lagt ut på Internett, en CD-rom om English Poetry (som det tok oss fem minutt å krasje) og til slutt de søkesystem de hadde. Til gjengjeld viste vi de førstesida i dagens VG og været i Tromsø.

Samme dag dro vi til Coventry City Library, hvor vi ble møtt av en typisk grå og nedstøvet bibliotekar. Men han fikk liv da vi viste spesiell interesse for hjertebarnet hans; special collection of George Elliot.

På kvelden fikk vi full omvisning av tidenes mest typiske gråmus versjon av en bibliotekar, på Birmingham Central Library. Men det ble blåst liv i henne også, da hun tok oss med til en inne-

«Firkin beer garden» er en velbenyttet universitetsbygning.

låst avdeling med en samling urgamle bøker.

Shakespeare

Neste dag tok en veldig koselig student som het Mo Bains, oss med til Shakespeares fødeby; Stratford-upon-Avon. Der fikk vi først se «the Shakespeare Institutt», hvor de oppbevarer alt som er skrevet av og om ham. Instituttet ligger under University of Birmingham, og ble brukt av Shakespeare-studenter.

Torsdagen hadde vi en samtale med en professor i English Literature om litteratur-studiet og kom opp i lengre diskusjoner om Oscar Wilde. Så ble vi sendt til biblioteket på University of Birmingham for å se flere special collections. Der oppbevarer de gamle brev fra de første engelske misjonærer, gamle korrespondanseruller, over tyve utgaver av Don Quiote og den eldste boka var fra 1461! Vi var mektig imponert og skulle gjerne brukt en hel uke bare på dette biblioteket.

Den siste dagen ble vi vist en

samling av fiction-bøker og barnelitteratur på UCE, før vi takket for oss. Vi fikk med noen dager til i Birmingham og noen timer i

London, før vi flaksa over sjøen for å tilbringe ei uke på ny studietur. Denne gangen til Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana.

UCE – et nytt engelsk Universitet

Judith Elkin, professor ved Faculty of Computing and Information studies.

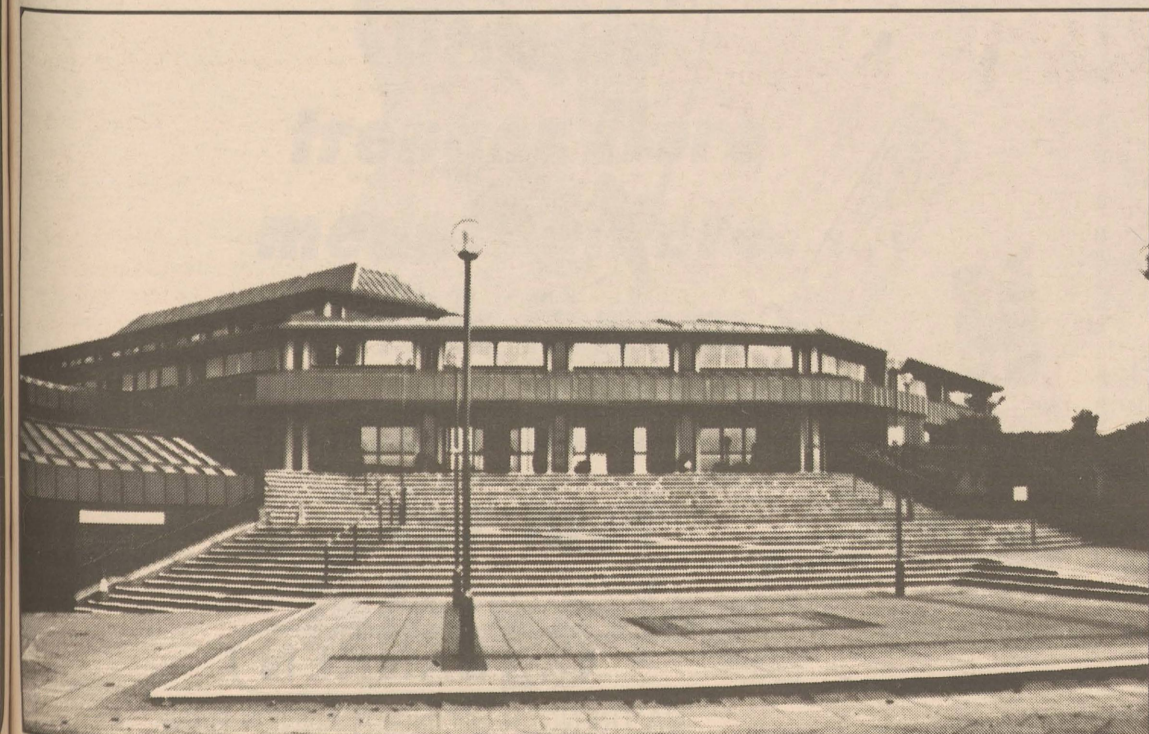
University of central England er et universitet med 24 000 studenter. Men det minnet mer om en høyskole.

Sammenlignet med norske universitet var det færre auditorium, færre lesesalsplasser, lite selvstudium og lange dager med mange timer. Før 1989 var det en høyskole eller polytechnics som det heter i England. I 1960-åra bestemte regjeringa seg for å gjøre 120 polytechnics om til universitet, på grunn av det store studentantallet som bare økte og ikke minst at høyskolene hadde fått «grades»; lower grade, higher grade og PHD (doktorgrad).

Dette likte de gamle universitetene dårlig. Andre universitet i Birmingham (det finnes fire) som «university of Birmingham» (78 000) og Aston (4100), kunne man lett se var av de eldre med murer rundt, uniformer på studentene, store planlegg og klokkeårn mitt på universitetsområdet. Krangelen mellom de nye og de gamle omspinner

alt fra faglig seriøsitet til krangel om forskningspenger. I aviser har de nye blitt omtalt som «Mikke Mus»-universitet. Deres bibliotekarutdannelse het «information studies» Før ble det kalt «library and information studies», «libraryanship» etc, men nå var «informationstudies» blitt en felles betegnelse. Studiet som er tre år fulltid, gir kvalifikasjoner til å jobbe på alle typer bibliotek. Første året er felles for alle, men valgfriheten over kjerneemner øker i andre og tredje klasse. De har åtte moduler hvert år, da har de 12 uker på hvert emne.

Studenter i England får betalt skolepengene, men har du ikke foreldre som kan støtte deg stiller du svakt. Du kan få noe kostpenger, men de fleste er tvunget til å jobbe for å kunne studere.

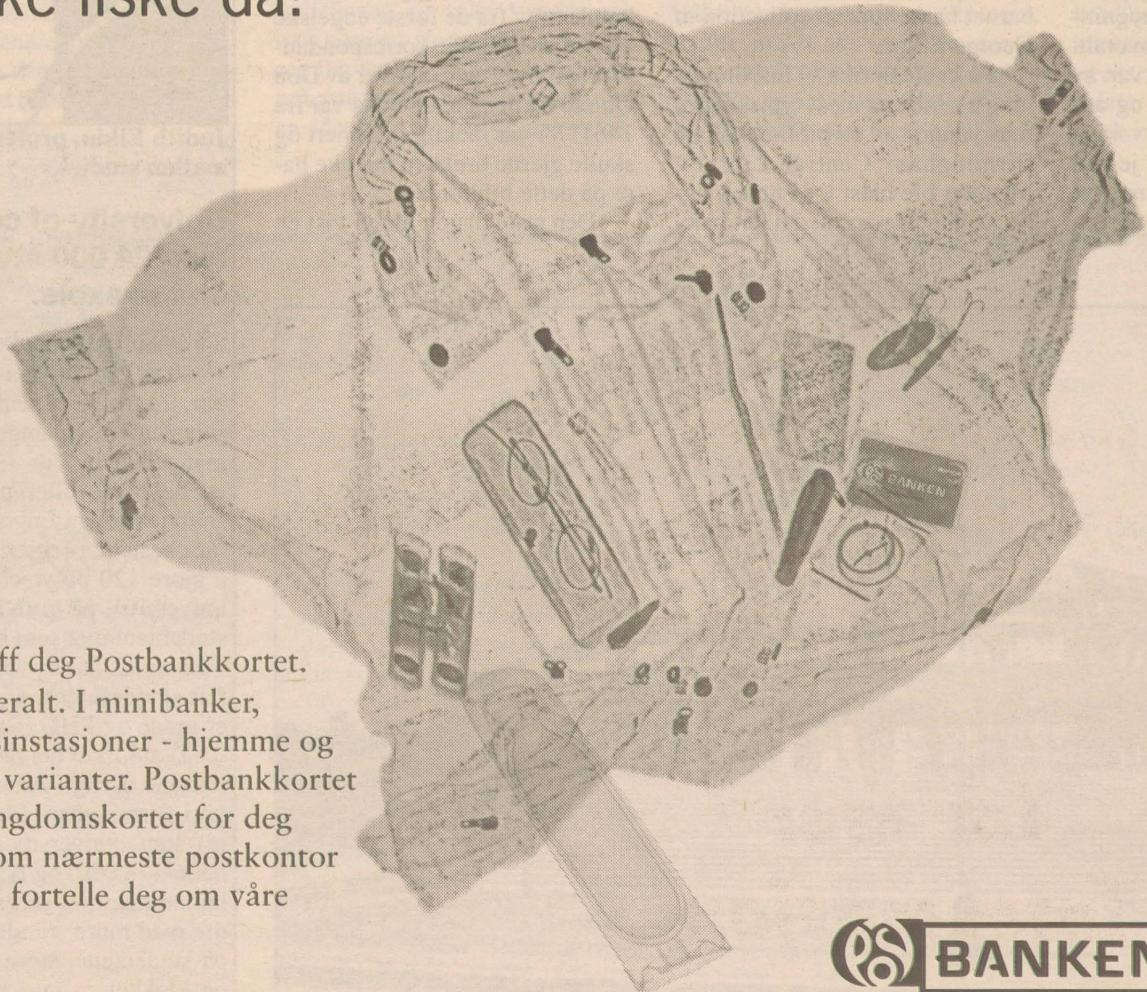

Hovedinngangen til University of Central England.

Det finnes steder hvor du ikke kan bruke Postbankkortet.

Men skal du ikke fiske da?

Skal du skaffe deg kort, skaff deg Postbankkortet. Det kan du bruke nesten overalt. I minibanker, butikkterminaler og på bensinstasjoner - hjemme og i utlandet. Kortet finnes i to varianter. Postbankkortet for deg som er voksen og Ungdomskortet for deg mellom 15 og 18. Stikk innom nærmeste postkontor eller Kundesenter. Da kan vi fortelle deg om våre spare- og lånetilbud også.

Internettadresse : <http://www.postbanken.no>

 BANKEN

NÅ TRENGER DU INGEN ANNEN BANK

30/10 på B-0107 kl. 16¹⁵:

Studentrådet

har valg til følgende tillitsverv:

- Studentutvalgsleder
- Studentstyret (3 representanter)
- Instituttrådet (2 representanter)
- Lesesalsutvalget (3 representanter)

Alle med stemmerett på ISV kan stille til valg.

Kom og bli med!

Treffstedet

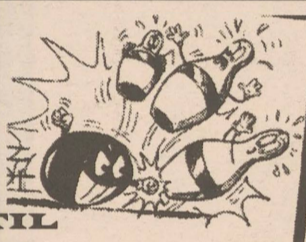
Åpningstider:

Mand-torsd 10-24

Fred-lørd 10-02

Søndag 13-24

Telefon 77 61 97 70

VELKOMMEN TIL

BOWLING & SQUASH

PÅ STAKKEVOLLVEIEN 49/51

Squash: Kun kr. 30 per ½ time per bane før 16 alle hverdager.
Kr. 40 per ½ time 16-18 og 22-24 alle hverdager og hele lørdag og søndag

OBS: Nå også innendørs go-kartbane. Inngang gjennom Bowlinghall

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

Biljard - flipper - air-hockey

**Utopia
trenger flere
medarbeidere.
Stikk innom
glassburet på ISV
for mer
informasjon**

Ledig stilling

Til rengjøring og rundvask i private hjem.

Dag og ettermiddag.

Må ha bil.

tlf: 77 69 92 80

94 80 78 79

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med Studentenes Sosialtjeneste ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE KONTAKT.**

Kontoret er i kjelleretagen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord (inngang på yttersiden av bygget). Treffetid 10-14 hver dag. Klokken 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.

Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fåes hos Studentenes Sosialtjeneste.

Psykolog: Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for psykologisk behandling.

Ekspedisjon, Jill-I. Larsen Tlf: 77 64 53 23

Tromsø ungdomsstorband trenger nye medlemmer!

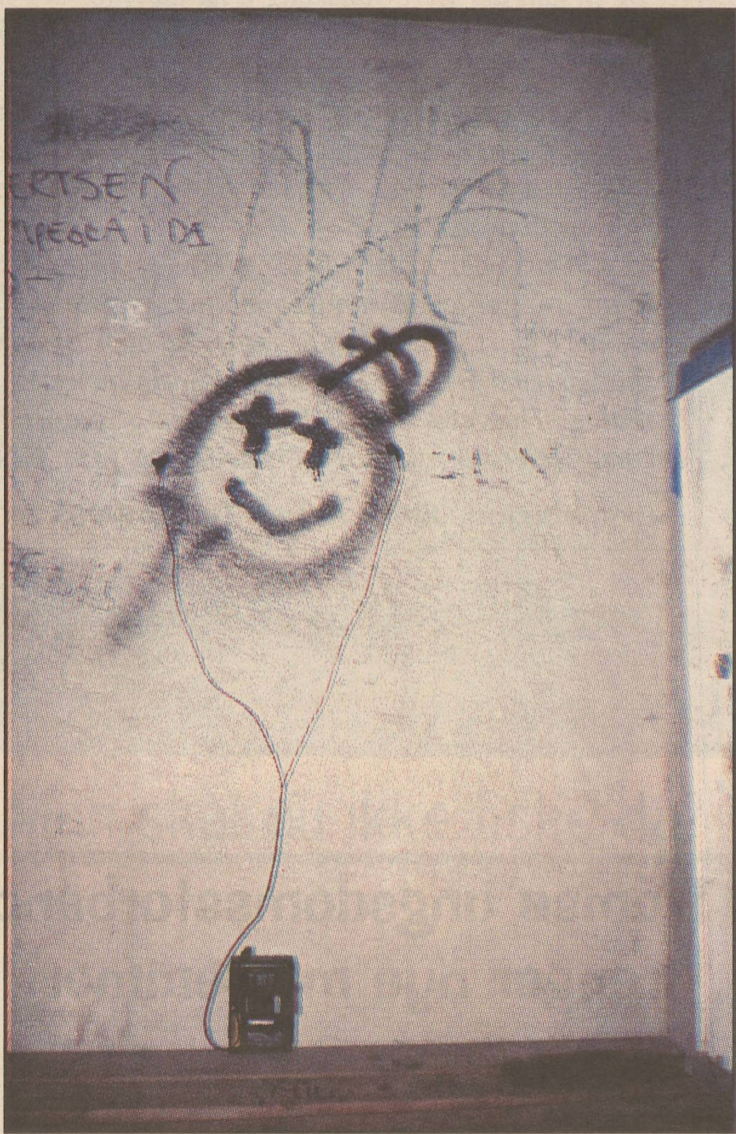
Hei! Er du glad i å spille jazz, spiller trompet eller trombone og har litt storbanderfaring, så ikke nøl med å ta kontakt med oss!

Vi er en munter gjeng mellom 18 og 44 år (de fleste er studenter), og vi øver hver mandag fra 20⁰⁰ på musikkonservatoriet. (PS: Kvinner oppfordres til å søke.)

Ring Øystein Blix på tlf: 776 10554 (legg beskjed hvis det ikke svarer)

Høst: Gaute Vasrem

Musikk: John Henrik Siljan

Portrett: Gaute Vasrem

Øyne

Bevegelse: Elisabeth Martinsen, samlet vinner.

kom så

Fotoklubben «øyet som ser» arrangerte fotomaratton for klubbens medlemmer og andre interesserte amatørfotografer ved universitetet 4. og 5. oktober.

De 16 deltakerene i høstens fotomaratton fikk utdelt lister med regler og oppgaver innenfor seks forskjellige temaer, deretter 24 timer til å produsere sine prakt-eksemplarer av fotografier.

Konkurransen ble arrangert for å få aktivitet blant fotointeresserte studenter, ha det moro med hobbyen fordi man kan bli kjent med andre og diskutere bilder helt uformelt. Mørkeromsansvarlig i fotoklubben, Sigurd Tønnesen, kan fortelle at de med en

fotomaratton ønsker å vise at det går an å ta gode bilder på kort tid. Han er stort sett fornøyd med deltakelsen selv om det var færre med enn sist gang.

– Jentene er for pysete, hevder Tønnesen. Av de påmelte var det kun tre jenter, selv om det er flere jenter enn gutter i fotoklubben. Likevel kan han fortelle at det var to jenter som lå best an sammenlagt.

Utopia presenterer her vinnerbildene i de 6 kategoriene.

Jeg henger i mange
 Jeg ser døde
 Jeg ser indianske
 Jeg hører meg
 Jeg lytter til en

Jeg henger i mange
 Jeg ser flyvert
 Jeg ser snekkere
 Jeg ser døde
 Jeg hører meg
 Jeg lytter til en

Visuell tolkning av dikt: Øyvind Sjøvold

Kontraster: Niclas Fronth

-Har du noengang fått et lærerikt slips

Det koster ingenting å spesialbestille bøker.

Vi skaffer deg emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130 andre Libris-bokforhandlere.

Bøker til Universitetet i vår fagavdeling i 2.etasje.

Du kan også låne bøker hos Libris bibliotek.

Vi er online med norske forlag.

Vi har alle pensumbøkene til helsefaghøgskolen og de andre høgskolene.

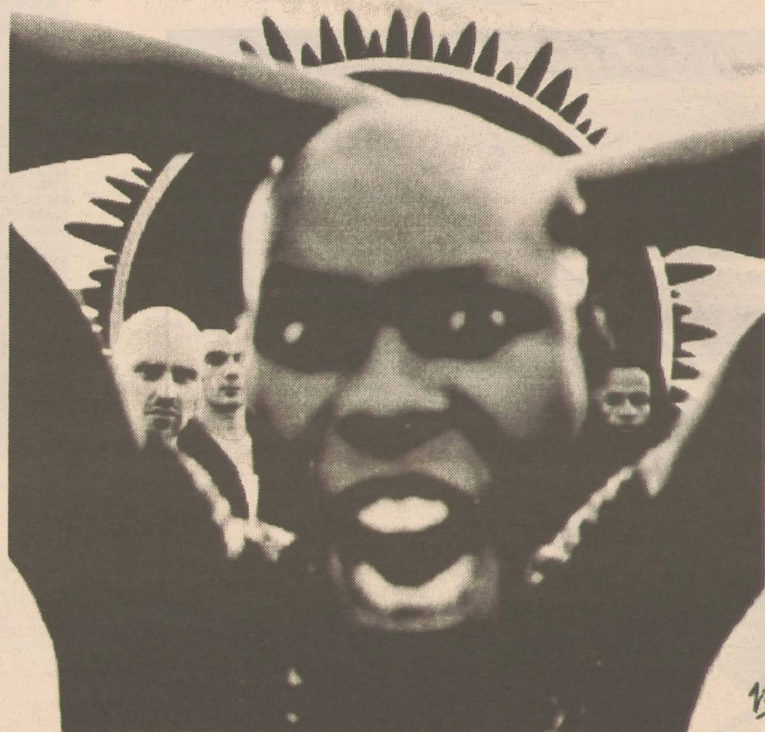
Centrum * Libris

Bok og Papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr.: 77 68 35 40
Telefaxnr.: 77 68 53 01

NYTT EXPLOSIVT ALBUM! SKUNK ANANSIE

STOOOSH

Studentrabatt i Tromsø

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenter rabatt i perioden 15.08.96 til 15.08.97

mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift.

For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret.

Se egen folder utlagt på instituttene og på TSI-kontoret for nærmere informasjon om rabattene.

Domusgården,
andre etasje
tlf: 77 66 67 70

T•R•E•N•I•N•G•S•T•Ø•Y•E•T

Bankgata 1
Bak SAS-hotellet
Tlf: 77 65 88 18

Urmester Noralf Andersen
Stortorget 3, tlf: 77 68 26 55

BRILLE
huset

Storgata 92, tlf: 77 68 21 43

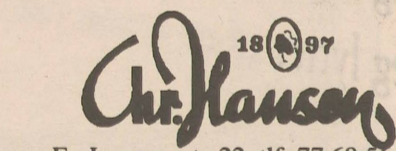
J.M. HANSEN AS

Storgt. 52/56 - Telefon 77 66 55 00 - 9008 Tromsø

expert Elektromarked

Stortorget 2
tlf: 77 61 11 66

Fr. Langesgate 22, tlf: 77 68 56 56

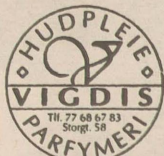
POULSSON
INTERIØRTEKSTIL

Veitasenteret
Tlf: 77 68 04 33

- Sjøgata 13, tlf: 77 68 02 90
- Storgata 91, tlf: 77 68 36 68
- Polarsenteret, tlf: 77 60 71 10
- Veitasenteret, tlf: 77 68 36 68

Storgata 58
tlf: 77 68 67 83

Storgata 92, tlf: 77 62 34 00

Skippergt. 6
Telefon 77 68 17 87

Hotell Nord

Parkgata 4
77 68 31 59

I.AUSTAD AS

Austadbygget, Sjøgata 13
Tlf: 77 68 45 51

Jensens Sko
EURO SKO

Torgcentret - Storgata 79
Tlf: 77 68 15 63

Tlf: 77 68 53 90, TROMSØ

Hansjordnesgt 7

NEUMANN BYGG
EN VIRKSOMHET I RIEBER & SØN ASA

DET KOMPLETTE BYGGMERKED - GRATIS UTLAN AV TILHENGER

Stakkevollvn. 15 - Tromsø

Tlf: 77 65 72 33, e. kl. 16: 77 65 77 85

TusenFryd
Plantesenter

Polarsenteret, tlf: 77 67 39 70

STØRST I COMPACT-DISC
Storgata 110, tlf: 77 65 53 56

Skindmester'n
Veita, tlf: 77 61 25 10

Stakkevollveien 15
tlf: 77 61 01 06

Storgata 89
ved siden av Sportshuset
Tlf: 77 68 41 00

Søndre Tollbugate
Tlf: 77 68 82 88

Ansvarlig for studentrabatt i Tromsø er
Tromsøstudentenes Idrettslag, TSI.
Kontoradresse: Hovedgården, UiT,
9037 Tromsø
tlf: 77 64 45 79 faks: 77 67 60 25

ENJOY
BANKS
FINE ALES
of the
MERCHANT STORES
IMPORTED
SOLELY BY
PROVINCIA

THE
MERCHANT
STORES

Kultur

FOTO: ASE KATALIN MASALI

Kulturen i hardt vær

Å være eller ikke være. Det er det mest klassiske spørsmålet. Nå også aktuelt i kulturbyen Tromsø. Shakespeare og de andre gutta opplever stadig den spesielle akustikken som en tom sal gir. Så reiser de neste morgen, eller så kommer de ikke i det hele tatt. Man kan ikke alltid skyldes på været. At det kun er Oluf og andre fordømte nordlendinger som har som har kassasuksess i byen, kan man anta er et bevis på Tromsøværingsenes ultimate narsisme. Hvor er de alle sammen? Har alle reist til Ullevål for å se cupfinalen? Nepe.

Visst finnes det et annet alternativ. Nå kan du oppleve ungdomstiden din på TV 2. Serie-mesteren. Chicago Hope, Silke og Helene med sine fnisete venninner og kjærester. Og så kan du få mange gode råd mellom programmene om hva du som et menneske som lever i tiden trenger: Extra tyggegummi, Hyandai og Sterilan. Dette er selvsagt kultur-avspeiler hva vi bryr oss om i vår tid, hva vi trenger og hva flertallet ønsker.

Slik sitter vi da, som studenter av et kjent papirformat, tar eksamen til normert tid, bruker studielånet til bøker, øl, og mat. Siden får vi oss en jobb, betaler regninger og gjeld. Og skatt til bygging av operahus i hovedstaden og underskuddet til rockefestivaler som gikk fallitt i fjor på grunn av stormannsgalskap. Dette til tross for at det kun er en liten del av befolkninga som benytter seg av disse tilbudene.

Et grusomt samfunn der politikere samler en stor pott penger av statsbudsjettet og øremerker det kunst. Deretter setter de opp steinskulpturer i hver eneste liten avkrok i hele landet, laget av alkoholisererte kunstnere som skal ha et par hundre tusen for sin briljante symbolikk. Prismene er jo artig for ungan, men hva skal man med en masse rare steiner når man har fjæra full, og bestemor har ligget og ventet på hoftoperasjon i halvtannet år.

Hvorfor skal man leke intellektuell forstå-seg-påer? Teater var for gamle grekere i toga som ikke hadde bedre underholdningstilbud. Ingen gidder vel høre på en masse hyilig og vræling fra sangere med pudder og høye parykker. Ingen gidder vel å se gjerne skuespillere hoppe rundt på en scene uten kulisser.

Nei, la oss stikke ut i stormen og leie en video med Tom Cruise.

©Marte Holmema

Reflektinoer från Mumindalen

En finsk väninna ville bidra med sin erfaring av norrmän innan jag skulle åka till Norge: «Det var dom som alltid sjöng på väg upp i hotellhissen» (på skidsemestern i Sverige). Konklusion: Dom ska du nog trivas med.

Jag hade några blygsamma egna erfarenheter också. Från Sverige, i en svensk fjellstuga, där vi – fem finnar – med stora ögon beskådade dom norska modedockorna som hade kommit skidande i glänsande stretchtyg och anatomiska rygg-säckar. Hade fräckheten att ta fram renkött och rödvinsflaskor mitt framför våra ögon och sprida allmän vällukt. Vi stängde demonstrativt in oss i ett eget rum och förundrade oss över dom inåtvända norrmännen och muttrade över deras professionella utstyr. Det är väl inlysande klart, att vi närapå fluoriserade av avund – över deras tjocka renskinnsstövlar, telemarkutstyr och förmåga att göra livet behagligt för sig.

Inte för att jag hör till klubben för hissångarnas vänner, men min väninna fick rätt. Jag kunde skriva hem och berätta att

jag bodde i Bullerbyn – i ett gult trähus, omgivet av likadana gula, röda och blå hus. Studenthyblerna i Helsingfors var från ett annat univers.

Och norrmännen var bara så hyggliga, trevliga och balanserade att man rodnade vid tanken på sina egna fel och svagheter. Den manliga fägringen gjorde djupt intryck och första veckan kunde jag gå en promenad bara för att vila ögonen på det stora urvalet. Alla de där hurtiga, rödkindade pojkarna i norsk ylletröja – direkt utplockade från folksagan – som susade förbi på sina 59-växlars off-road, så man knappt hann se skymten av en automatiskt blinkande baklyktan. Eller dom som omsorgsfullt odlade en intellektuell image, med världsvant uttryck och Personlighet. Norge triumferade med sin Mumindalscharm – trygghet och småskalighet.

Assimileringsprocessen satte igång. Jag lärde mig diskutera telemarksvingens lutning, primusens egenskaper och senaste helgs tur. Ett oanat interesse for utstyr väcktes. Jag skaffade mig mina första vindvantar och Termarest liggunderlag och hade

plötsligt en ny kompetans för att delta debatterna.

Men assimilering går också ut på att lära sig vilka samtalsämnen som inte passar in i Mumindalens harmoni. Jag fick aldrig höra att någon var ledsen, ännu mindre ta ordet deppig i sin mun. Att prata om problem, yttervärlden och andra allvarsamheter är mera tecken på tråkighet, dålig smak och kan i värsta fall uppfattas som ett asocialt drag. Om det ikke omarbetas till en god vits forstås.

Jag är oppvuxen i ett land där man sjunger om deprimerade amöbor, producerar ångestfylld fjärnsynsteater och är nästbäst (efter ryssarna) på melankoli. Ibland saknar jag det faktisk, men sådana kulturella attribut har jag väntat förgäves på i Norge. Men mest är jag (väl?) igen avundsjuk, på dom där dalmänniskorna som vet hur man njuter av livet och distansierar sig från det som inte går att njuta av.

Av Lena Sundström

God som gull

God som gull
(«There's Treasure Everywhere») av Bill Watterson
Oversatt av Sigbjørn Stabursvik
Innbunden, kr. 248,-
Bladkompaniet 1996

Alt Bill Watterson berører blir til gull for tiden. Årets nye praktbok om Tommy og Tigern er – nærmest selvfølgelig – intet unntak.

Man skal ikke være den store beundrer av Tommy og Tigern før disse bøkene etterhvert blir en nødvendighet. Med unntak av den praktfulle «Tenth Anniversary Book» fra i fjor, følger disse bøkene hver eneste dagsstripe og søn-

dagsstripe kronologisk. Dette er den enkleste måten å skaffe seg en komplett samling av Tommy og Tigern.

Stripene fra årets bok er laget et stykke ut i Bill Wattersons produksjon. Han har nå laget Tommy og Tigern i mange år allerede, og begynner å føle seg husvarm. Historiene er mer avslappet og poengene er mer utspkulerte.

For de litt eldre

I ett eller annet forord til en av de første Tommy og Tigern-bøkene leste jeg at denne tegneserien var for alle som en gang blir, er eller har vært seksåring. Nå virker det som om Bill Watterson har tilpasset seg et mer voksent publikum. Tommy er blitt betydelig mer ondskapsfull med årene. I en av stripene gleder Tommy seg over høsten, for da dør nemlig insektene i «bøttevis». Søndagsstripen om hjorter som drar på menneske-

jakt er også en indikasjon på at Watterson nå skyver grensene en smule.

Men med den respekten han nå har oppnådd, er det vel få som stiller spørsmålstegn med dette.

Søndagsstripene har etterhvert fått sin egen karakteristiske stil, hvor Watterson gir seg selv frie tøylere med henhold til tema og utforming av boksene. Her finner vi Watterson på sitt beste.

Guttekklubben R.Ø.L.P.

Det er færre og færre av de faste «gjengangsstripene»: Det er ikke fullt så mange galluppstriper, og pappeksene blir ikke brukt til så alt for mange oppfinnelser. I tillegg er Iselin – verdens mest kjente barnevakt – definitivt død. Og gutteklubben R.Ø.L.P. er i beste fall nede i en organisasjonsteknisk hvilende tilstand, lik Studentsamfunnet her i Tromsø.

Bill Watterson har nettopp utgitt sin syvende bok om seksåringen Tommy. Årets bok tilbeder kynismen enda mer enn tidligere bøker.

COPYRIGHT© BILL WATTERSON

Men Bill Watterson skuff oss ikke: Det er flust med jurnissehistorier, foredragshistorier og skoleprøvehistorier.

Tegneseriekunst

Dette er utvilsomt tegneseriekunst på sitt absolutt beste, avgjort en bok som holder tittelen lover. Men det finnes bedre utgivelser av nettopp disse boka. Vil du både spare penger og få tegneserien på originalspråket, så bør du ta deg tur innom Narvesen får å fram til den originale papback-utgivelsen.

Av Per Steinar Mo

Nord-kalott kultur på utstilling

Universitetsbiblioteket åpnet torsdag utstillingen «Ultima Thule», hvor bilder, bøker, gamle dokumenter og forskjellige gjenstander fra de nordlige trakters historie er utstilt.

Allerede i tittelen «Ultima Thule», som oversatt betyr «ytterst nord», får man et hint om hva dette dreier seg om.

– Skal man kunne si at utstillingen har noe tema, må det være vår streben gjennom de siste århundrene å komme lenger og lenger nord, med fokus både på det kulturelle og det mer politiske og naturvitenskapelige ved denne erobringen, sier overbibliotekar Helge Salvesen.

Den offisielle åpningen av utstillingen, som vil stå frem til 22. november, ble foretatt av nasjonalbibliotekar Bendik Rugaas. Etter åpningen fulgte litt lett underholdning, bestående av Tori Stødles eminente klavér spill og et kåseri av professor i fysikk Aasgeir Brekke.

Under hele åpningen ble det naturlig nok fokusert på den nord-norske kulturens historie. Rugaas snakket om Nansen og viktigheten av hans arbeid, Stødles spilte blant annet Folke Strømholms «Tre samiske joiker» og David Monrad-Johansens «Nordlandsbilder», mens Brekke kåserte over kvinnens rolle i den nord-norske kulturen.

Sjeldne bøker

Mange av gjenstandene som stilles ut i førsteetasjen til Universitetsbiblioteket er særdeles sjeldne og verdifulle. Og overbibliotekar Helge Salvesen legger ikke skjul på at han er stolt over det som presenteres:

– Dette er nok den første og siste muligheten man får i Tromsø til å beskue mange av disse kunstsakene. Flere av gjenstandene er nemlig lånt inn fra norske og utenlandske institusjoner og samlinger, noe som slettes ikke alltid er like lett å få til.

Dama spiller piano som en heltinne.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

En av godbitene er den originale Hans Hanssen Lillieskiolds bok «Specium Boreale» fra 1690, for anledningen utlånt fra håndskriftsamlingen i København. Her skildrer Lillieskiold i ord og bilder livet og samfunnet i Finnmark. Mens han skrev verket oppholdt han seg delvis i Vadsø, noe som kommer tydelig fram i de forholdsvis detaljerte tegningene og maleriene han har laget av naturen og befolkningen på Finnmarkskysten.

Nansen

Dagen utstillingen åpnet på er ikke tilfeldig valg, 10. oktober er nemlig også Fridtjof Nansens bursdag. Nansen er representert ved flere originale verk, blant annet den engelske «farthest north» fra 1898 og «Nord i Taakeheimen» fra 1911. I tillegg er bilder fra Nansens ekspedisjoner utstilt.

En annen oppdagelsesreisende, nemlig Willem Barents, er

også representert. Han er kanskje mest kjent for oppdagelsen av Svalbard. Det første kartet han tegnet over Svalbard i 1601 finnes på utstillingen, utrolig nok i original utgave. Dette er et av mange kart Universitetsbiblioteket har kjøpt inn.

– Vi ønsker å bygge opp en samling med originale kart. Disse kan kanskje senere brukes i en større presentasjon av tidlig kartleggingen av de nordlige områdene, sier Salvesen.

I sammenheng med utstillingen er det også laget en bok, med samme tittel som utstillingen. Denne inneholder forskjellige artikler, alle med tilknytning til temaet. Boken er stort sett skrevet av personer tilknyttet Universitetet i Tromsø.

U Magnus Clough

Lengsel og fantasi

Kajsa Zetterquist bruker sin kunst til å formidle menneskets ulike dimensjoner, uttrykt både ved kroppens lengsel og sjelens fantasi.

Kunstforeningen presenterer denne måneden bilder fra Zetterquists forti år lange virke som kunstner. Bildene hennes har blitt vist i de fleste gallerier i Nord-Norge, men for første gang stiller kunstneren ut alene i Tromsø. Visningen vil være frem til 20. oktober.

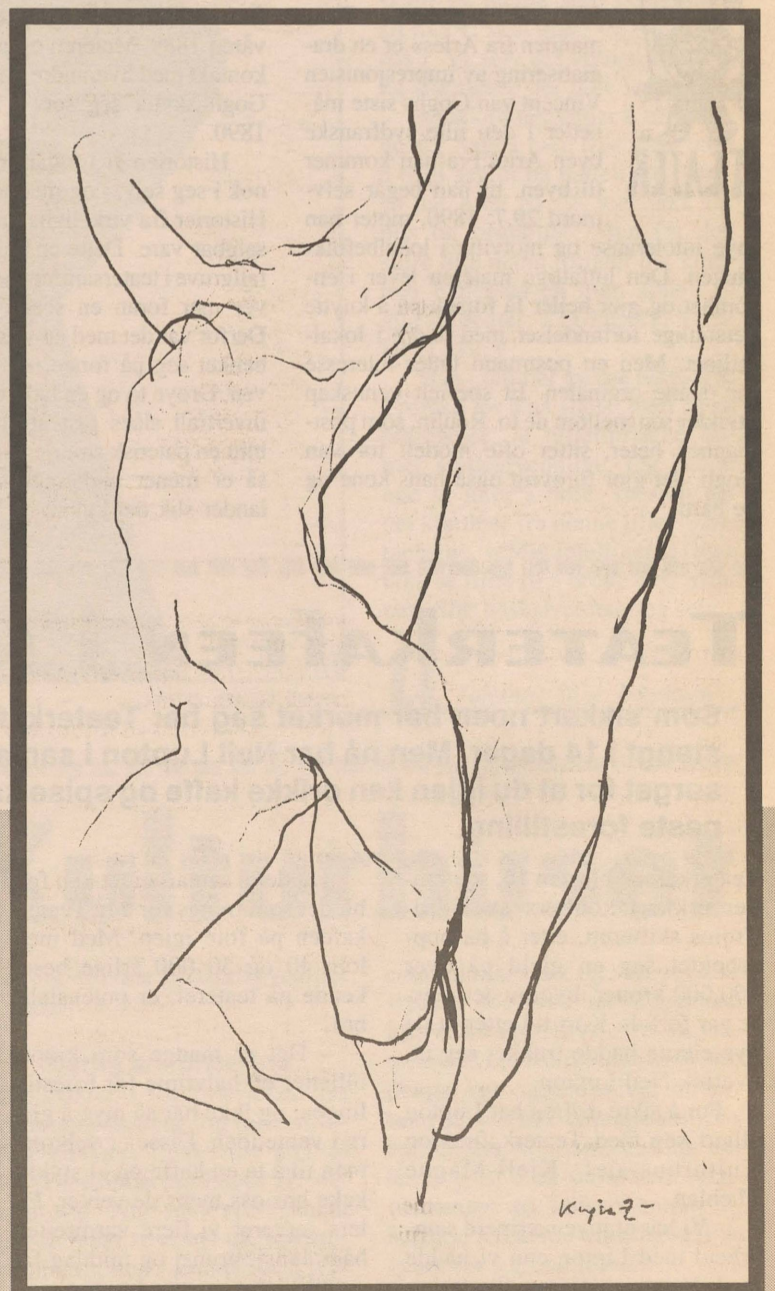
Utstillingen preges av store flater i et bredt fargespekter, kom-

binert med mindre bilder i kull, tusj og blyant. En sammensetning som lett kunne latt fargebildene dominere i landskapet av uttrykk, men hvor harmonien opprettholdes av den figurative intensiteten som sort/hvitt tegningene representerer.

Det er mye kropp i bildene til Kajsa Zetterquist. Både sterke

skikkelser som trer frem alene, og mennesker i et erotisk møte. Også i de mer abstrakte maleriene kan en ofte skimte kvinner som strekker seg over lerretet i utfordrende positur.

Ømhet, Mulighet, Hendelse og Visjon er noen av titlene på bildene hennes. Sammen med de andre bildene på utstillingen får en et lite innblikk i Zetterquists utvikling som både kvinne og kunstner, en prosess som forhåpentligvis virker befriende på publikum. Ikke bare den kvinnelige

Av Kajsa Zetterquist

delen av de besøkende, men alle som kan ta seg tid til å studere, la tankene vandre og bli fascinert.

U Kristine Halle

Tamt fra Gaup

Postmannen fra Arles (Nils Utsi) drikker mer cognac enn Pat. Her skjenkes han av sin kone (Maryon Eilertsen)

FOTO: HÅLOGALAND TEATER

Høstens storsatsing for Hålogaland teater heter «Postmannen fra Arles», og hadde premiere sist lørdag. Utopia var selv-sagt på plass på generalprøven.

Stykket er skrevet av den danske dramatiker Ernst Bruun Olsen som nok er forholdsvis lite kjent for det norske publikum. Olsen har imidlertid fått satt opp flere stykker rundt om i Europa siden debutsuksessen fra 1962; «Teenagerlove». «Postmannen fra Arles» er en dramatisering av impresjonisten Vincent van Goghs siste måneder i den lille sydfranske byen Arles. Fra han kommer til byen, til han begår selvmord 29.7. 1890, møter han

mye intoleranse og motvilje i lokalbefolkningen. Den lutfattige maleren lever i ensomhet og gjør heller få forsøk på å knytte personlige forbindelser med andre i lokalmiljøet. Men en postmann fatter interesse for denne originalen. Et spesielt vennskap utvikler seg mellom de to. Roulin, som postmannen heter, sitter ofte modell for van Gogh, det gjør forøvrig også hans kone og tre barn.

Årskiftet 1888/1889 fikk van Gogh nervøst sammenbrudd og ble lagt inn på asyl etter å ha skåret av sitt eget øre og sendt det til en prostituert kvinne i byen. Etter dette tilbringer han endel tid på institusjoner. Om trent samtidig blir postmannen Roulin overført til Marseilles og flytter med sin familie våren 1889. Maleren og postmannen holder kontakt med hverandre, muligens helt til van Gogh skyter seg selv i magen sommeren 1890.

Historien er i utgangspunktet dramatisk nok i seg selv, i og med at den er autentisk. Historier fra virkeligheten er som kjent god salgbar vare. Dette er imidlertid snarere en fallgrube i teatersammenheng; publikum krever mer foran en scene enn foran TVen. Derfor var det med en viss spenning Utopia benket seg på første rad under generalprøven. Drøye to og en halv time seinere kunne ihvertfall slås fast at stykket ikke hadde blitt en patetisk smørje. Når først det er sagt, så er mener undertegnede at stykket ikke lander slik det kunne ha landet. Det er noe

med rytmen som ikke stemmer. Jeg opplevde forestillingen som for stakkato; scenene, eller «bildene» om du vil, fungerte bra individuelt, men overgangene blir på flere måter kunstige. Det er særlig deler av scenografien som bidrar til dette. Blant annet skjer så og si alle scenskiftene ved at deler av gulvet roterer, og rekvisitter og skuespillere blir «rotert» fram fra delene av scenen ikke synlig for publikum. Den første gangen fungerer dette bra, men etterhvert synes jeg den sceniske effekten blir oppbrukt.

Det brukes også mye lysbilder gjennom hele forestillingen, som en slags kommentar til skuespillerenes replikker og handlinger, det være seg bilder av datidens politikere under politiske diskusjoner, eller rett og slett van Goghs bilder. Muligens er det interessant å se bildene i stort format når postmann Roulin beundrer dem, i noen scener er det til og med helt nødvendig, slik regien er lagt, men det blir noe kunstig belærende over det hele. Det får et preg av å være en slags skoleforestilling: -Nå snakker de om general Boulanger, her er et bilde av han, slik så skjegget hans ut.

Skuespilleme gjør en fremdragende jobb. Vi registrerer at Nils Utsi er tilbake igjen i Hålogaland teater etter 12 års frikvarter. Han tolker rollen som postmannen fra Arles på en grei måte. Det er ikke første gang han jobber sammen med regissør Nils Gaup. Noen vil kanskje huske han fra Veiviseren. Solid er som vanlig Svenn B. Syrin. Dessuten likner nesten skremmende mye på Vincent van Gogh, slik vi kjenner han fra sine selvportretter. Hålogaland teater har også hele tre debutanter på scenen i dette stykket. Spesielt imponerer Arne Dahlberg i rollen som Paul Gaugin.

Det er vanskelig å felle noen dom over stykket i sin helhet. Kanskje har det litt med at jeg opplever stykket som litt fragmentert. På den annen side er dette kan hende nettopp meningen. Kanskje er det et forsøk på å speile van Goghs luftige og fragmenterte strek. Hvorvidt dette fungerer eller ikke tror jeg i høy grad avhengiger av øyet som ser. Derfor - ta deg en tur og gjør deg opp en mening selv.

Uansett er det jo en spennende historie. Fra virkeligheten.

U Martin Tjersland

Scene Nord 96

16. - 18.oktober arrangeres det teater- og dansefestival i Tromsø. Det er første gang en teaterfestival arrangeres her i byen, og målet er å vise Tromsøfolk hva som foregår av teater og dans i landsdelen.

Representanter for kultur og distriktet er invitert til å delta. Det vil arrangeres seminar med en faglig vinkling, i tillegg ventes det interesse fra den jevne Tromsø borger, hvor både barne- og voksen forestillinger har fått plass i programmet.

Stedet for arrangementene er Kulturhuset og Rådstua, og hele ellevan forestillinger vil bli vist i løpet av festivalen. Det kan nevnes blant annet *Postmannen fra Arles* med Hålogaland Teater, *Historien om den lille mannen* med Sampo Teater, HT og Tromsø Symfoniorkester og *En dag med Gunder* med Totalteateret.

Festivalen opererer med svært billige billetter, og samtlige teatergrupper stiller opp gratis for at dette skal være så mulig.

Barnehagene i Tromsø er invitert til alle barneforestillingene, og de fleste av billettene til disse arrangementene er revet bort.

Så nå gjenstår det bare å se om voksne vil benytte seg av sjansen til bruke noen timer på det festivalen koster rimelig penge.

U Kristine Halle

TEATERKAFEEN i NY DRAKT

Som sikkert noen har merket seg har Teaterkafeen i Kulturhuset vært stengt i 14 dager. Men nå har Neil Lupton i samarbeid med Kulturhuset sørget for at du igjen kan drikke kaffe og spise kaker mens du venter på neste forestilling.

Teaterkafeen ble den 16. september erklært konkurs av Nord-Troms skifterett, etter å ha opparbeidet seg en gjeld på over 700.000 kroner, hvorav det meste var forfalt. Kort tid etter at de nye eierne hadde trukket seg ut, overtok Neil Lupton.

For å sikre driften har Lupton alliert seg med Teaterkafeen og Kulturhuset-sjef Kjell-Magne Mæhlen.

- Vi har et mye nærmere samarbeid med Lipton enn vi hadde med de forrige eierne. Teaterkafeen skal nå være åpen før og etter alle forestillingene til teateret, i tillegg kommer vi til å kjøre en del mindre oppsetninger i kafeen når det er behov for det, sier Mæhlen.

Og dette samarbeidet kan fort bli det som trengs for å få Teaterkafeen på fote igjen. Med mellom 40 og 50 000 årlige besøkende på teateret, er potensialet bra.

- Det er mange som kjøper billetter en halvtime før forestillingen, og ikke har så mye å gjøre i ventetiden. Disse er velkommen til å ta en kaffe og et stykke kake hos oss mens de venter. Ellers serverer vi flere varmretter, både lunsj, brunsj og middag for en billig penge, sier Lupton.

Fjerne skogen

De som kommer innom Teaterkafeen vil nok fort kjenne seg igjen.

- Vi har ikke gjort så store

forandringer i lokalet. Vi har sett bare fjerna noen av de store trærne som dominerte plassen litt før. Ellers er alt ved det samme, sier Lupton. Ellers samarbeider Teaterkafeen også med Jazzklubben i Tromsø, som iløpet av høsten vil holde flere konserter i lokalet. På åpningen av kafeen fredag 4. oktober arrangerte klubben konsert med Væring/Stenson/Vinding/Riel, noe som tydeligvis interesserte folk.

- Det kom mye folk på åpningen, og vi håper selvfølgelig at de skal fortsette å komme innom, avslutter Lupton.

U Magnus Clough

Neil Lupton har sagt ned trærne i Teaterkafeen.

FOTO: ASGEIR JOHANS

Den STORE LILLE MANNEN

Latteren satt løst hos publikum som hadde rosset snøværet for å innta Teaterkafeen denne fredagskveld. Begivenheten var den store, lille mann ved navn ÅSLEIK AUDGARD ENGMARK. Dette er norsk "stand-up comedy" på sitt beste!!!

Forestillingen var bra!!! Kafeen var knappfull av forventningsfulle, lattemilde mennesker som fikk oppleve 75 minutter med masse moro. Dårlig oppslutning blant publikum førte til at showet "DETTE ER STAND-UP COMEDY" bare fikk more noen av oss denne ene dagen. Engmark ER morsom. Hans gummiaktige og gimmick kan ta pus fra en hver når han vrer seg diverse voldelige, seksuelle, satanistiske, homsete morsomheter. Tromsø ble også harletert litt med, da Åsleik og fruens erfaring med Tromsøs turistattraksjoner var kun deres stengelider.

Publikum fikk også "delta" i showet: kyssing, tilnærmelser, massasje og diverse andre kommentanter og bemerkninger øste Åsleik utover sitt lydøse publikum. Og selvfølgelig til hylende jubel og liggende latter.

Pils og peanøtter

Vi fikk den ære å møte denne store, lille mann rett etter forestillingen. Et uformelt møte, hvor latteren satt løst, og pils og peanøtter ble delt.

- Dette var kjempegøy! Men det er altfor dyre billetter, sier han, og tenker på studentene som er hovedskaren av hans tilhørere. Prisene er ikke studentvennlige, og det synes han er synd.

Åsleik har reist rundt i kongeriket med sitt show en god stund nå, og han har hatt kjempeoppslutning. Han kjører et par

show i uka, og studenter fyller fulle hus.

Stående komedie

Stand up comedy er forholdsvis nytt i Norge, og ofte er det så mange som 95% av tilhørerne i salen som er på førstegangsbesøk i denne type kunstnerform. Stand-up har hatt sin "boom" her i Norge, det er ikke mange som driver med denne type underhold-

ning her til lands, men forhåpentligvis vil de bra som er fortsette, sier Åsleik.

- Jeg får sagt veldig mye, snakke om viktige ting jeg brenner for og folk hører på meg. Dette er en bra type medium, og det er bra å få publikum til å le, sier Engmark. Han kan si det han vil, men ofte så ser han an orda. Han har jo et ganske usensurert språk i sitt show, og mange blir ofte provosert av noen av vitsene hans, spesielt de som handler om røyking...Sier mannen og trekker fram en Merit type blå.

Homse-vitsene provoserer også av og til.

- Folk er livredd. Kan du tenke deg! I Norge i 1996 er det

forbudt å være prest og samtidig praktiserende homse! Menn er spesielt redd for "å få en kukk i rævva" - de kan godt kjenne en homse, men ikke komme for nært innpå og i hvert fall ikke dusje sammen med en!

Dette er jo ting det er viktig å snakke om, og som stand-up comedian så har Engmark en unik mulighet til å formidle et budskap og prøve å påvirke i positiv retning. Men han opplever av og til at poenget hans ikke går helt inn hos alle publikummere, og da må han se an videre vitsing..

Planer

Åsleik Engmark har holdt på med humor i mange år. Det begynte

med skoleevyer og fortsatte med tv og teater. Så ville han prøve stand-up comedy, en kunstform som fascinerte Åsleik veldig, og nå har han altså sitt eget show.

Det blir ikke bare med dette. Fra januar av får fansen gleden av å nyte denne fantastiske morsomme tungvekteren av en liten mann på landets eldste tv-kanal. Det blir ikke stand-up, men mer fortellerteater. Det blir han alene med publikum.

Engasjement

Åsleik er en engasjert fyr. Han snakker mye om vold, sex, mobbing, rasisme, satanisme, homofili og homofobi. Han snakker med folk og til folk.

- Kunnskap, lesing, viten, og det å være engasjert er blitt status nå for tiden, det blir brukt på feil måte - til å få damer. Jeg er lei av det! Folk er for lite ekte engasjert, de sluker det som andre sier og gjør. Virkeligheten vår blir skapt av media som bestemmer alt hva vi skal gjøre og engasjere oss i. Vi selv ser verden utenfra, og slik burde det ikke være.

Klokken begynner å bli mange, og Åsleik med frue ivrer etter å begi seg ut på nattelivet Tromsø har å by på. Vi sier takk for pils og peanøtter. Men før den store lille mann forlater oss kommer han med en liten appell til alle studenter; STUDENT, VÆR DEG SELV!

Han kommer gjerne tilbake til Tromsø for å ha show, men på en betingelse; at billettprisene blir mer studentvennlige. Og det er noe vi liker å høre, spesielt når det kommer fra denne lille, oppsattansige, veldig intelligente (men ikke så flink til å bruke det) mannen. Slik beskriver han seg selv...

"When the night is at its deepest breaks the dawn..."

FOTO: LINDA DAHL

U Johanne Skoe Jakobsen

Publikum svikter Kulturhuset

Hva er det Dameteateret og sønn, Åsleik Engmark og Øystein Sunde har til felles? Jo, Tromsø-publikum velger å sitte hjemme fremfor å la seg merke av disse artistene.

Forestillinger med Norges mest kjente stand-up comedian artist vil bli avlyst på grunn av liten interesse. Dameteateret og sønn kommer sammen etter kun én visning, og Øystein Sunde show gikk på halvfulle hus på samtlige forestillinger. Snart er det bare Oluf, og den fordømte nordlending som trekker folk opp fra godstolen og ut i styggværet.

Ikke bare i Tromsø

Markedsmedarbeider Nils Hald på Kulturhuset mener det er en generell nedgang på alle teaterene i landet når det gjelder publikumsinteresse. Ligger det noe i at brød og sirkus til folket metter godt i dårlige tider? Det virker i alle fall ikke som om de gode tidene fører med seg økt teaterlyst hos folk. Det er tid for å tjene

pengen, ikke å gå i teater.

Fattige studenter

Noe som ikke har endret seg er studiefinansieringen. Studenter har fortsatt dårlig råd, og det er dyrt å gå på forestillinger i Tromsø. Studentmoderasjonen på Kulturhuset beløper seg sjeldent på mer enn tyve prosent, og den burde nok være større hvis det skal ha noen effekt på studenter som en målgruppe. Nils Hald stiller seg ikke negativ til en nysatsing på studenter fremover, hvor billettpriser også vil bli vurdert, men vil ikke komme nærmere innpå

om det er noen kortsiktig realitet i dette.

Dårlig annonsering

Det svikter i informasjonen fra teaterannonsørene, og forestillingene passerer i det stille uten at det potensielle publikum får det med seg. Har mediasamfunnet gått så langt at vi må ha løpesedler presset ned i halsen for å legge merke til det som skjer? Regntunge plakater i Storgata gjør heller ikke den store nytten kan det virke som. Det bør helt klart satses mer utradisjonelt for å fange et publikum som har teaterinter-

esser utover Oluf og som tør å se stykker som ved første øyekast kan virke sært. Hva med en kulturstand i Hovedgården hvor studenter kan kjøpe billige billett-bonger til ulike arrangementer i byen? Slik kan det også bli anledning til å få presentert begivenhetene på kulturfronten, og kanskje lokke de som trenger et spark for å gå på teater.

U Kristine Halle

Cora Sandels

En vårdag i 1893 ankommer en dampbåt Tromsø. I land stiger tolvåringen Sarah Cecilie Margareta Gørwell Fabricus sammen med sin familie. Her skal den unge piken leve sine ungdomsår, for så å forlate byen. Disse årene i Tromsø skal prege hennes bøker når hun senere blir forfatteren Cora Sandel. Hun er kanskje byens største kulturperson, men hennes minner fra byen er nok flere enn byens synlige minner etter henne.

Tema: Cora Sandels tilknytning til Tromsø.

Sara Fabricus ble født 20. desember 1880. Hun var første barn av Herr løytnant i Marinen, Jens Schow Fabricus og hans vakre hustru Anna Margareta Fabricus, født Greger. Sara levde sine første år i Huitfeldsgate i Oslo, et liv som vekslet mellom hennes mors regulerte og velordnede liv, og farens eksotiske pust da han kom hjem fra sine reiser i det store utland.

Her kommer sirkus Madigan, sa sjøkaptein Fabricus da han steg i land den lille byen i det kalde nord, etter en ti dager lang fred til sjøs. Med seg hadde han sin frue, sine to sønner, lille Sara og papegøyen Papen. Kapteinen kjente den kalde byen med de få innbyggerne og de få gatene fra tidligere. Hardere var det nok for hans kone som måtte føle flyttingen som en forvisning. Hun fant seg visstnok aldri til rette i Tromsø.

Familien flyttet til en prestisjefylt adresse - Bankgata 13, nord for domkirka. Dette var byens første murhus, ble i den tiden kalt «stengården» og var noen år tidligere satt opp av Giæverfamilien. Familien Fabricus leide første etasje med sju rom

og kjøkken, fram til de flyttet til Storgata. Huset står der fortsatt i sin pryd, men skiller seg ikke like mye ut nå som da med sine kontorer, inneklemt mellom domkirka og banken. Står du og speider etter en taxi nedover gata tidlig en søndagsmorgen, kan du likevel bli fascinert over at det fantes sådann kapital og overklasse i den lille byen på den tiden.

Senere flyttet familien til Storgaten 95, sørenden av andre og tredje etasje. Dette ble senere Folkets Hus, og i våre dager med Gjøa pub og Fram Mathus i første etasje. «Selskapet for Tromsø bys vel» har hedret Cora Sandel med et skilt som forteller at hun bodde i huset, med årstallene på skiltet er ikke riktige.

Familien Fabricus hørte absolutt til byens sosiale elite. Fabricus var konstituert som Indrulleringssjef, Krigskommisar og overlods i Tromsø distrikt ved kongelig resolusjon. Siden ble han også sjef for Tromsø avdeling av Distriktsstjotropnene. Han tjente rimelig godt og lå som

nummer elleve i skatteprotokollen som også reagerte innbyggerens sosiale status. Fru Mar-

ga del- tok i teselskaper, syklubber og ball sammene med byens andre fine fruer med kjente pene Tromsønavn som Holmboe, Ebeltoft, Mack og Figenschou.

Sara Fabricus begynte på byens kommunale pikeskole, som til tross for navnet var privat, finansiert av skolepenger som foreldrene betalte og tilskudd fra byensbrennevinssamlag. Skoleveien var ikke lang for Sara da skolen var i Fredrik Langes gate 14, med fasaden ned mot Smørtorvet. Her ble Sara blant annet kjent med Ellen Gleditsch, som senere ble elev av Marie Curie og professor i kjemi. Hun begynte så i femte klasse på Tromsø offentlige høiere almenskole, og tok midtelskoleeksamen i 1897 som tredje beste elev.

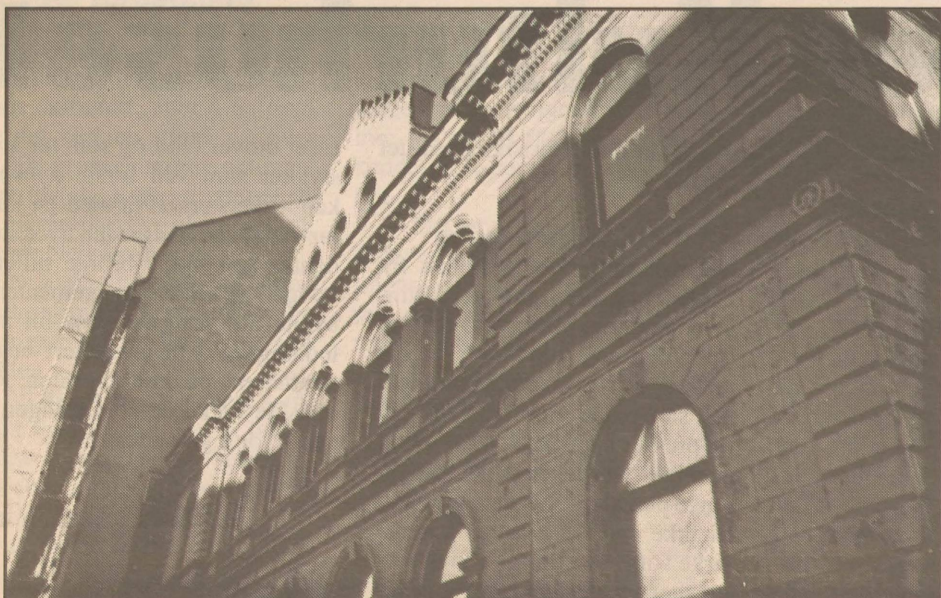
Det skal ikke mye fantasi til for å forstille seg at kontrastene var store mellom Kristiania og Tromsø. Tromsø var den gangen en liten by på 7000 innbyggere, en hovedgate og noen få tverrgater. Det fantes ikke elektrisk lys i byen før 1896 til tross for lang mørketid. Byen lå så perifert fra resten av verden at avisene kom sørfra en gang i uka, men den var likevel såpass moderne at oppsiktsvekkende nyheter ankom telegrafisk og ble slått opp på bankhjørnet. Hver time ropte en vokter fra kirketårnet hva klokka var og hvilken vei vinden blåste. Hver morgen rodde kvinnene med melk over sundet i nordlandsbåter.

Tromsø by hadde ikke noe delig skille mellom «østkant» og «vestkant». Velstand og fadom lå vegg i vegg, «fiffen» mot gatene i de såkalte «forhøne», mens den vanlige arbeider bodde i de mindre bakbygningene inn mot de relativt store gårdsrommene. Dette kan vi fortsatt se rester av i Tromsøs gater.

Sara Fabricus ble fascinert av nærheten til det stakkarslige og heslige. Hun hadde kontakt med hushjelpene og nestepikene. Dessuten fikk hun også møte de sosiale forskjellene på skolen. Tromsø var et relativt oversiktlig samfunn, og rioder satte fyll og prostitusitt preg på gatebildet. De utte levde ganske nært innpå de andre menneskene. Sara hadde ører og øyne for utseendet og språket til disse menneskene. Hun trekker ofte erfaringene fra ungdoms Tromsø i sin litteratur.

Tromsø var også full av traster. Storgaten var representasjonsgaten, mellom sør og nord med sine forseggjorte empesader hvor de pene ruslet sine søndagspromenader. Området rundt Sjøgaten og havneområdet var ett annet kaliber, hvor både skip kom inn med sin fisk, og friske, nye pust fra områdene. Etterhvert som kommunisjonen med utenlandsk sjø og hurtigruter ble utbygd i årene, vurderte Sara Fabricus foreldregenerasjon om gjenkomsten med dens usedelige en fare for den oppvoksende ten.

Som andre ungdomsjenter gjorde Sara Fabricus hennes jevnaldrende et visst rør mot det eksisterende. Til fortsatte med å være et s

Bankgata 13: Byens første murhus og familien Fabricus' første hjem.

FOTO:MAGNUS CLOUGH

Storgaten 95: En gang bolig for en av byens mest forneme familier.

FOTO:MAGNUS CLOUGH

Tromsø

Samfunn lenger enn de fleste andre byer, med en økonomisk og politisk elite. Langt inn i vårt århundre var byen styrt av de gamle familiene og deres idealer og deres tanker om hvordan «skikkelige folk» skulle oppføre seg. Denne tradisjonalismen rammet kanskje i sterk grad unge kvinner fra embedsstanden som nådde sitt ytterste ved å gifte seg inn i en pen familie. Pikene kunne gjøre opprør ved å smugrøyke, løpe etter de voksne, eller ake på kjelke midt i byen selv om dette var forbudt. Men de drev også skyklubber og selskaper på lik linje med sine foreldre.

Sara Fabricus hadde flere gode venninne stiftsamtmansdatter Ragnhild Strøm, kjøpmansdatter Helene Ebeltoft, Johanne «Tuppi» Skancke, Erika Eriksen, Magdalene Aagaard og Alvild Blomquist. Sammen med disse venninnene kunne Sara nyte fritidslivet byen kunne by på, blomstersanking på Tromsdalstinden, turer i Telegrafbukta eller rundt Prestvannet. Hun var svært glad i ferdes i naturen, til fots, hest eller på ski. Naturen gav henne tid til å tenke.

Sara likte å tegne, og fra tidlig tegnet hun skisser og karikaturer. Som andre overklasseriker ble hun ikke tidlig gifte, reiste sørover. Hun gikk på Harriet Backers malerskole i hovedstaden mellom 1899 og 1900, og Backer skal visstnok ha gitt henne mange lovord om hennes ta-

lent. Sara reiste imidlertid tilbake til Tromsø og satt ved sin mors dødsleie. Marga Fabricus døde 10. desember 1903. Hennes grav står på toppen av Tromsøya som den eneste Fabricus, sammen med gravstøtter med andre fine Tromsønavn. Etter morens død ble Sara ansvarlig for husholdningen, en oppgave hun likte dårlig. Hun prøvde å engasjere seg i andre aktiviteter, men etterhvert trengte hun mer rom og luft. Hun reiste til Paris.

I mange år levde Sara Fabricus i Paris. Hun gikk på kunsthøyskole, malte, satt på kafé og diskuterte og levde fattiglig sammen med andre unge kunstnere. Hun prøvde seg også som journalist. I 1913 giftet Sara seg med den svenske skulptøren Anders Jönsson. Paret bodde en tid i Firenze. I 1917 fikk hun en sønn og gav han navnet Erik. Siden flyttet de til Bretagne for å være litt i le for krigens herjinger. Noe resignert reiste hun fra Frankrike og til Sverige i 1921. Hun var en 41 år gammel norsk kvinne med mann og barn, en forlatt malerkarriere og noen uferdige litterære utkast.

Først i 1922 ble Sara Fabricus Jönsson forfatteren Cora Sandel. At økonomien og ekteskapet var skralt tvang henne til å ta pennen fatt. Samme år hadde hun forlatt mann og barn for å reise tilbake til Tromsø som privatlærer for å tjene noen kroner. Mye hadde forandret seg siden sist hun var der. Standssamfunnet var utjevnet, og de fine familiene

hadde flyttet fra sentrum og til toppen av øya. Noen av de gamle vennene hennes bodde der fortsatt, mens hennes brødre var reist fra byen og faren hadde vært død siden 1911. Med et visst vemod må hun ha passert det tidligere hjemmet sitt i Storgaten 95, som nå var blitt Folkets Hus. Her holdt redaksjonen til avisa Nordlys til, et tegn på en ny tid. Hun reiste fra gamlebyen ved St. Hans-tider samme år.

Sara Fabricus Jönsson kom aldri helt ajour med økonomien og det hovedsakelig dette som «tvang fram» forfatteren Cora Sandel.

FOTO:RAGNHILD EMBERLAND

Foreningen for Tromsø bys vel hedrer Cora Sandel med dette skiltet. Men årstallene er ikke korrekte.

Denne mystiske forfatterinnen som ingen til å begynne med visste hvem hun var, men som alle leste og beundret. Hun døde som en gammel dame og en av våre store, påsken 1974. Mange av Cora Sandels bøker tar utgangspunkt i Sara Fabricus' livserfaringer, og miljøer som likner mistenkelig på Tromsø. Mest kjent er kanskje «Kranes konditori» og triologien om Alberte. Utenfor Kulturhuset i Tromsø står en treskulptur laget av Gunn Harbitz som forestiller Alberte som står og ser utover byen. Der unge Sara Fabricus

en gang må ha lekt i frikvarterene, står nå SAS-hotellet, med sine to konferanserom: «Cora Sandel Salene»- «Alberte» og «Jakob». Den øvrige takknemlighet for å sette Tromsø på det litterære verdenskartet må ligge i Tromsøværingenes sinn, for jeg tror Cora Sandel må ha hatt flere minner etter Tromsø i sitt hode og sine bøker, enn Tromsø by har etter henne i dag.

U Marte Holmemo

Albertine: Cora Sandels mest kjente romanfigur står og ser utover Stortorget.

FOTO:RAGNHILD EMBERLAND

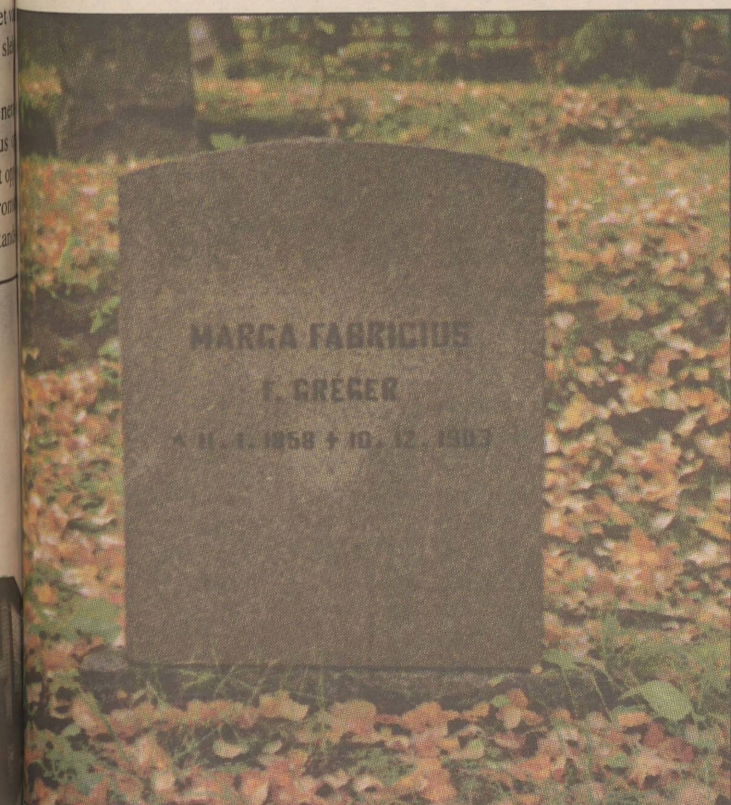

FOTO:RAGNHILD EMBERLAND

Gravstøtten: Marga Fabricus fant seg aldri til rette i Tromsø, økonomisk nok er hun den eneste Fabricus som er gravlagt i Tromsø.

Polar Music Festival

Også i år har det vært Polar Music Festival. I fire hektiske dager i begynnelsen av oktober fikk vi oppleve rockete typer, hylende gitarer og damer i sølvpapir.

Onsdag 2. oktober:

Skikkelig drift

«Dette er fete saker», gliste et medlem av Astroburger til et sultent publikum i margarinfabrikken. Onsdag 2.10 var den store åpningsdagen for PMF. Arrangørene hadde tydeligvis gjort sitt ytterste for ikke å drite seg totalt ut, noe som kom til uttrykk i både konsertene og interiøret.

Troikaen Karlsøy Prestegård fikk æren av være førstemann ut for bli beglodd. «Ein, zwei, drei, vier!» pep en yr publikummer, og så var festivitaten et faktum. Karlsøy Prestegård som vel kan regnes til garva-hippie-punk-og-narko-generasjonen, spilte solid rock'n roll. Innslag av munnspill, joiking og klarinett (traktert av datteren til en på Karlsøy), i tillegg til bra gitarspill gjorde at konserten ble bedre enn band-navnet skulle tilsi. Utstyrt med skjellbesatt gitar og rottehale sang de såkalte prestene «Vi vil ha varme men bare der nede».

Nirvana

Etter en kort pause der alle styrtet ut for å styrte øl, gjorde The Sands entre. Hvorfor disse belgiske guttehalvene risikerte en

nådeløs kuldedød for å spille i Tromsø, kan man saktens spørre seg.

The Sands spillte en slags pop-indie greie som de mestret ypperlig. Tekstene var klisjeogier a la Ash, men likevel må en bare beundre belgierne for dyktig gitar- og keyboardspill. Jeg prøvde fortvilt å tenke på noe annet, men jeg måtte motvillig gå med på at The Sands fenger. Keyboardisten var under hele konserten i sitt private nirvana. Mens han på slutten av konserten nesten smadret sitt redskap, skinte lyskasteren blått i hans virrende iris.

Som konklusjon kan man vel si at The Sands ville ha greid seg bra hadde det ikke vært for problemer med en mikrofon i tillegg til en fugledansende dame som virket svært interessert i

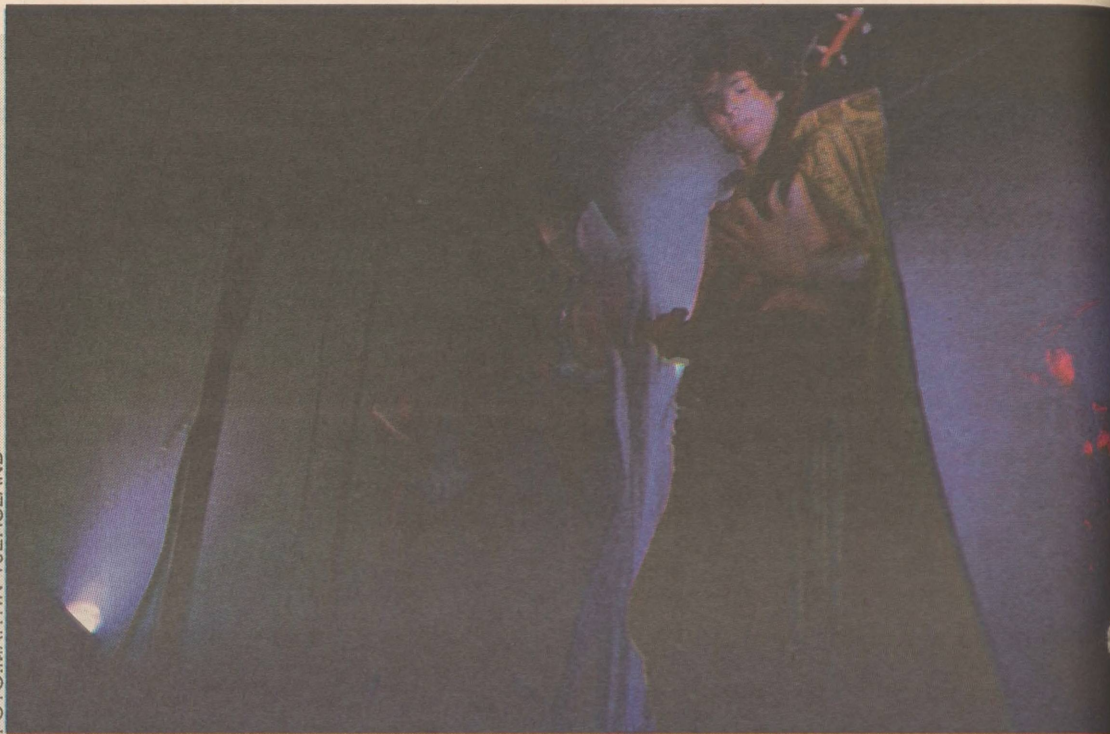

FOTO:MARTIN TJERSLAND

bandet.

Fargerike vampyrer

Så var øyeblikket kommet som de fleste hadde ventet på. Da Astroburger besteg scenen kun iført draculakapper i forskjellige lekre kolører, løftet stemningen seg betraktelig. Gitaristen røk en streng allerede under første låt, og alt var som det skulle være. Burgernes garasje-punk skapte vill poging foran scenen da de kappe-kledde hevnerne slyngtet

ut velkjente refreng. De instrumentale partiene, som er bandets spesialitet, gjorde ikke saken bedre. Astroburger, som har eksistert i 10 år og som nok har vært en inspirasjonskilde for andre «moroband» som f.eks. Gartnerlosjen, er sponset av Ford og et ukjent firma som heter PULE.

U Camilla Glansfield

Astroburger: Kappekledde gitarfantomer skapte med sin burger-punk pogetendenser i margarinfabrikken.

Torsdag 3. oktober:

Fra dressrock til marihøner

Så var det klart for dag to av Polar Music Festival, i dag med fire band på scena.

Det første bandet som spilte var tromsø-bandet Minus Maja. I det de kom til syne, møtte de enorm jubel fra minst tre mennesker blant publikum. Disse tre utgjorde litt under halvparten av publikum. Men likevel. Minus Maja kan det de gjør, og resultatet ble en rimelig bra konsert. Da bandet forlot scena hadde publikumstallet mangedobla seg.

Neste band var Greene fra Danmark. Dette bandet var kledd til forveksling likt et danseband, kanskje med det lille

unntaket at de hadde svarte dresser. Men musikken var ikke akkurat av danseband-typen. Her gikk det på tunge rytmer og relativt hard musikk. Alt i alt et bra band, selv om noen syntes at de var ganske kjedelig.

Etter den obligatoriske ølpausen fremførte the Poor Rich Ones sin musikk. Helt normal rock. Det dette bandet manglet var nok særpreg. Til tross for at de uten tvil er dyktige, klarte de ikke å skape noe som skilte dem ut fra tusener av andre

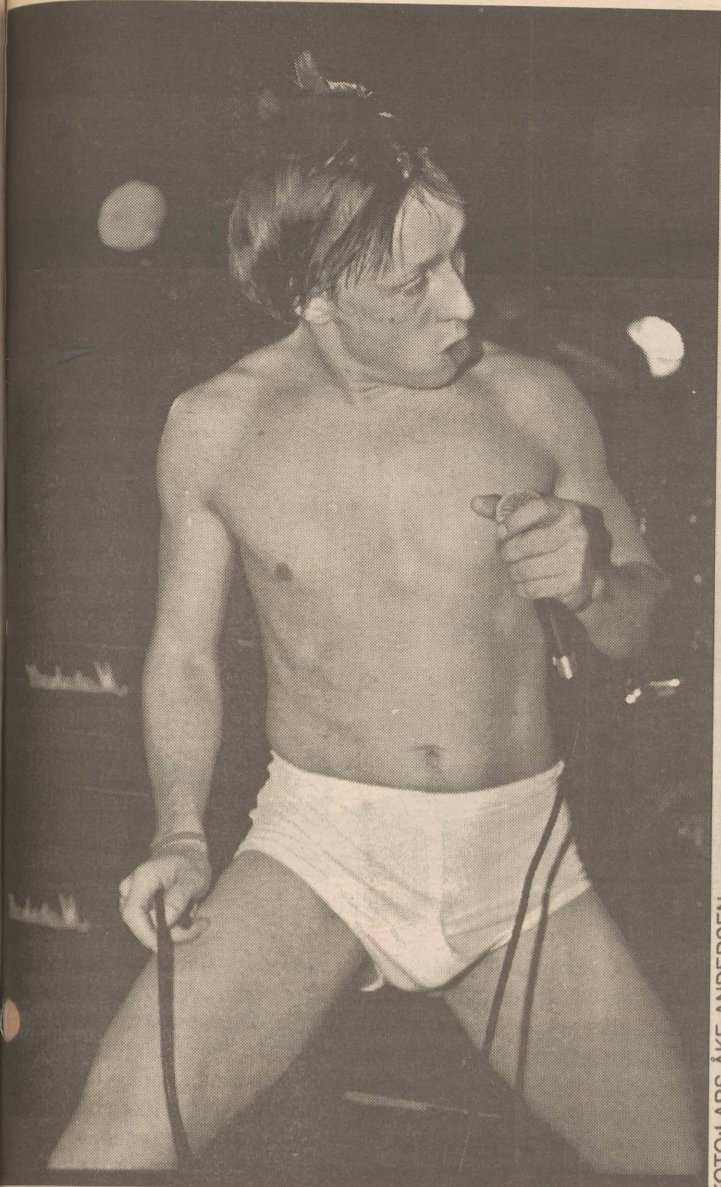
band i samme sjangeren.

Men hva gjør det vel at man må kjede seg gjennom tre kvarter med bergensrock, når man venter på noe godt. Siste bandet ut denne dagen var nemlig 22 Pistepirkko. Ordet pistepirkko er finsk, og betyr marihøne. Dette bandet var det første bandet under PMF som fikk med seg hele publikum. Med sin 60-tallsinspirerte rock klarte sørget de for at det kokte foran scena. Hvis man skal forsøke å kåre PMFs beste band, vil nok 22 Pistepirkko vinne.

U Vegard Bønes

FOTO: ELIN K. HAUGDAL

Per-Ivars orkester: Per-Ivar tok den nesten helt ut i en av festivalens råeste konserter.

Fredag 4. oktober:

Vekkerklokkeknusing

Etter 22 Pistepirrkos heidundrende avslutning på torsdagen, ble nok fredagens PMF-dose en anelse tam. I hvertfall frem til Per-Ivars orkester som fjerde og siste band ut fyrte opp instrumentene.

At Per-Ivars orkester, som man vanligvis drar på kjeller'n for å få med seg, er kveldens høydepunkt, sier vel mer om årets Polar Music Festival, en om bandet. For det er litt rart å gå på konsert med tre band man aldri har hørt om. Nå skal man selvfølgelig ikke være forutintatt. At de ikke figurerer så mye i Puls Furore betyr vel ikke at de er dårlige. Eller gjør det det?

Først ute til å overbevise oss var *Scream Opera*, som tok i bruk diverse remedier i forsøket på å vinne vår gunst. Det mest iøynefallende var nok mannen med det grønne håret, som med hammer dælja løs henholdsvis på oljefat, kubjelle og vekkerklokke, delvis iført gass-

maske. Dessverre ble nok dette det spenstigste med deres oppreden. For musikken var til tider irriterende fantasiløs og «Nick Cave light».

Stort bedre ble det ikke med *Cane*, som var neste band på scenen. Dama var riktignok flink å synge, og gutta i bandet spilte ikke så verst de heller. Men man ender liksom opp med konklusjonen: «kjedelig», og da nytter det liksom ikke at bandet visstnok skal ha et stort potensiale.

Blytungt

Litt mer driv var det derimot over de fem Oslo-jentene i *Cybele*. Med mollstemte gitarer, og hese hyl la de et blytungt lydteppe over publikum. Nå kunne

nok gitarene ha vært mer samspilte og vokalen litt bedre, men de svartklede jentene rocka mer en bra nok til å være kveldens foreløpige høydepunkt.

Men den plassen fikk de ikke beholde lenge. Etter dem kom nemlig Per-Ivars orkester. For anledningen bekledd i miniskjørt og shorts, og etterhvert også bare i underbuksa.

Det var tydelig at de ønsket å gi en skikkelig avslutningskonsert til sitt hjemmepublikum (bandet reiser om kort til Oslo for å prøve lykken), for helt fra starten av gnistret det i samspillet. Først etter at damene på første rad hadde revet bukka av Per-Ivar og bandet hadde spilt 13 ekstranummer (!) gikk de av scenen. Og det var nesten litt trist, for det er nok ikke bare undertegnede som kommer til å savne dem.

U Magnus Clough

FOTO:LARS ÅKE ANDERSEN

Raveparty: Gutter og jenter i hippe kostymer svingte seg i techno-valsene.

Lørdag 5. oktober:

Ungdommens dag

Avslutningsarrangementet til PMF var i stor grad en suksess. Det var de unge som dominerte et ypperlig house-arrangement

Uansett hva man kan si om Meierigården som konsertlokale var det et ypperlig lokale for et house-party. Det har alltid stått for meg som et stort mysterium at Tromsø som by, internasjonalt kjent for å produsere house artister av høyt kaliber, lider av en total mangel på gode house tilbud. I år greide PMF det som ellers aldri skjer, og det var å holde et house-party som brakte gode vibrasjoner.

Svette

Musikken var upåklagelig. Duoen *Alania* leverte det helt klart beste og desidert korteste settet. Med både materiale fra platen sin og noe nytt. Rune Lindbæk avsluttet seansen med teatralisk tørke svetten sin med et hånd-

kle og kaste det ut i publikum, i beste Elvis manér. Dj *Strangefruit*, Dj *Abstract* og Bjørn Torske var også i storform, og publikum ble løftet opp i stadig hissigere rytmer, svetten rant og rant.

Kjønnslepper

Den gode tradisjon med å kjøre en kveld med fri aldersgrense på PMF viste seg å fungere meget godt i år. Lokalet var delt opp i to deler. En adskilt del med alkohol og hoveddelen med dansegulv. Inngangen til barområdet var smakfullt dekorert som et par kjønnslepper, i rød latex. Selve barområdet bar tydelig preg av at dette var siste dag på PMF, og alle de akkrediterte, de frivillige og den stor-

FOTO:BØRGE IVERSEN

del av bandene fra tidligere i uken satt henslengt og drakk byens dyreste øl. Stemningen var langt fra den man skulle vente seg å finne på et house party. To raske steg ut av kjønnsleppene og man ble fraktet over til en annen verden.

Vakre mennesker

Dansegulvet med en imponerende miks av gamle klassiske house låter og nye kreasjoner. Det

var her de vakre menneskene var i kveld. Det var mange som var der for å vise seg frem og danse seg til utmattelse, og de aller fleste var under 18. Dette var uten tvil ungdommens kveld, og de gamle satt akkrediterte og pimpet øl. Housemiljøet i Tromsø er ikke dødt, det har bare ikke fylt 18 år ennå.

U Thomas Harris

Av Åsgeir
Johansen

Markedet for fatøl er for tiden ganske begrenset i Tromsø, derfor har jeg måttet krype til korset og vil i dette nummeret ta for meg to brukbare alternativer på flaske.

Den som er ute etter å prøve noe eksotisk og sydlandsk kan kanskje ta for seg jamaicanske Red Stripe. Dette ølet er vel kanskje det mest kjente eksportølet fra Karibien, selv om det er langt fra det eneste. I Londons vestindiske miljø har Red Stripe naturlig nok fått en svært opphevet status. Ølet er en klassisk lager, selv om dets historie i så henseende ikke går lengre tilbake enn 1930-årene. Før det var Red Stripe nemlig et ale. Ølet er greit nok, men mine høyst subjektive smaksløker synes at ølet mangler karakter. Det er sterkt maltet og søtt og som en forfriskning er det absolutt ikke å forakte.

Et annet alternativ finner du i Murphy's Irish Stout Draught på boks. Før Guinness begynte sin ekspansjon var dette utmerkede ølet et av de få stouts som var lett å oppdrive. Grunnen til dette er at Murphy-bryggeriet etter hvert ble en del av Heineken som slik har bidratt med å bringe Irish Stout til Europa (England er jo som vi alle vet kun løst tilknyttet Europa). Murphu's Irish Stout Draught er langt fra like bittert som Guinness, men absolutt verdt å prøve ut. Der Guinness ligger på 45-53 IBU (International Units of Bitterness; en internasjonalt anerkjent metode for å fastsette et øls bitterhet) ligger Murphy's på 35-36. Dette gjør selvfølgelig ikke Murphy's til et dårligere øl, men rent personlig foretrekker jeg ølet mitt bittert. Murphy's har en svak sjokoladesmak som kommer fra maltet som brukes. Ristet bygg og spesielt utvalgt humle bidrar også til en smak som er kjent over hele den vestlige verden.

Disse to bryggene finner du på Cafe Brænderiet, men muligens også på andre utesteder. Flaskeøl er langt fra et dårlig alternativ og kan gjerne være et velkomment avbrekk til den vanlige og tradisjonelle halvliteren. Men øl er tross alt best på fat. I så henseende har man et evangelium til alle ølhunder i Tromsø by (og skulle andre valfarte til dette ølets Mekka for denne anledningen, blir jeg ikke overrasket): Blå Rock Cafe får nemlig Macks Bayer på fat. Denne åpenbarelse vil skje onsdag 16.10. og rundt omkring klokken 18.00 vil himmelens porter åpne seg. Inntil da er min oppfordring den vanlige: Nyt deres øl.

Blant nerder, blomster og bier

Lørdag femte oktober var det igjen klart for den etter hvert kjente Fysiocupen. Dette er en uhøytidelig volleyballturnering i god Rio de Janeiro stil som hver høst arrangeres for studenter fra MH og lærerhøgskolen.

Fysiocupen har vært arrangert av fysioterapiutdanningen helt siden den startet opp i Tromsø i 1989, og i år har fysioterapistudentene nok en gang fått vist sine gode egenskaper som arrangører.

Volleyballcupen ble innledet klokken åtte lørdags morgen i lærerhøgskolens gymsal. Til å være lørdag var nok dette litt i tidligste laget for enkelte studenter. Oppmøtet tok seg likevel bra opp utover formiddagen, og likeså stemningen som økte proposjonelt med at U-nik flaskenes noe diffuse innhold minket.

Turneringen ble gjennomført med høy disco-faktor, sannsynligvis for at lagene til enhver tid skulle ha muligheter til å improvisere spillet med rytmiske sammentrekninger. Alt i alt var det antakelig bortimot femti mer eller mindre spillende lag som deltok, og flere av disse hadde da også i tillegg medbrakte grupier som stilte med stor mental støtte for sine utvalgte. Nevner da spesielt Take That som levde opp til sitt navn ved etter hvert også å overta andres dusk-

Doktor Casanova med sine pasienter som årets vinner av Fysiocup.

FOTO: RAGNHILD EMBERLAND

edamer.

Tradisjonen tro blir deltakerne på fysiocupen premiert etter ulike kategorier, for eksempel beste lag, beste kostyme og en ettertraktet faskopris. Fantasien og kreativiteten var nesten over evne bra, og mange må virkelig ha lagt ned en del arbeid i sine kostymer. Likevel gikk kostymeprisen velfortjent til Nerdene, som Utopias utsendte vurderte som mistenkelig troverdige. Dagens dose seksualundervisning fikk en tilfredsstilt av diverse blomster og bier som svirret rundt i lokalet, noe som for enkelte viste

seg nyttig senere på kvelden.

Casanova & co fra medisin kull-94 gikk ut som vinnere av turneringen. Guttene kunne i tillegg til fremragende ballspill bidra med demonstrasjoner av riktige (?) førstehjelpsteknikker for munn-til-munn metoder og kasserollelokkelektrosjokk.

Fysiocupen ble i år som i fjor avsluttet med en kom-som-du-sover fest. Heldigvis hadde de fleste moral nok til å ikle seg pysjamas eller lignende. Diverse premieutdelinger ble observert i løpet av kvelden, men hvem som fikk pre-

mier for hva... tja, si det. For fleste står vel dette endel uten at arrangørene kan klage for det. Resultatet ble i alle fall heller tung søndag for mange kanskje er det like godt at det helt år til neste gang.

Og til dere som allerede på hvor studielånet tok veien, vi nevne at fysioterapeutene har rundt 80 000 kroner i inntekt Fysiocupen.

U Ragnhild Emberland

S for Superknut.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Antipuddelistisk band

Onsdag 23. oktober spiller den hittil relativt ukjente gruppa Superknut på Kjellern. Bak net skjuler det seg tre kjekke studenter, som selvsagt spiller for å ha det gøy.

Torjer Olsen og Lars Danielsen heter den maskuline delen av Superknut. De spiller akustisk gitar, mens Mona Varpe er sjefsvokalist. Ifølge guttene har hun byens beste stemme og den største utstrålingen siden Dag Ingebrigtsen. Bandet ble dannet i januar, men medlemmene er ikke helt uerfarne i bransjen. Lars har spilt siden 5. klasse, og er den stolte innehaver av minst 5 siste plasser i trønder-NM i rock. Dette er et kompliment for gruppa sier Torjer, og legger i samme åndedrag til at de er et antipuddelistisk band. Låtene blir skrevet i nært samarbeid innad i gruppa, og det er et prinsipp for dem å ha egenprodusert materiale. Det er det nemlig ikke mange studentband som har, skyter gutta inn. Både bokmål, dialekt og engelsk blir brukt for å få frem budskapet. På det uunngåelige spørsmålet om hva slags musikk de spiller, får vi vite at de velger å kalle det akustisk rock, dog med ett bein

innen pop og ett innen country. Bandnavnet vil de ikke røpe grunnen for, guttene har nemlig lært av de virkelig store i musikerverdenen at et visst slør av mysterium er smart for å høste inntekt.

På konserten akter de å presentere seg for byens befolkning og de understreker at de ikke bare vil være et studentband. De tok de opp to sanger i lokal studentradioen, og disse opptredene viser seg å være ganske kene verserer visstnok i utvalgte grunnsmiljøene i hele landet og med i USA! Etter de opptredene gruppa har holdt de fått bra respons. Målet er forøvrig ikke å være det beste bandet å gå på konsert med, derimot det morsomste, noe de skulle love bra for konserten slutt ville guttene gjerne hilse Ompaniet, som er så snille å ut hybelen sin til øvingslokale

U Stine Eidissen Bya

Nettpreik

Virkelighetsflukt

Navn: Monty Python's flying circus.

Adresse: <http://www2.cybernex.net/~mikes2/mpfc/mpfc.html>

www2.cybernex.net/~mikes2/mpfc/mpfc.html

Kategori: Morsomt

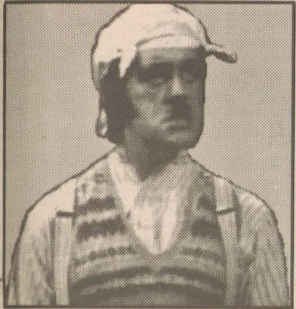
Gumby specialist:

– No, no, I am not the brain specialist.

No, no, I am not... Yes. Yes I am.

T. F. Gumby:

– My brain hurts!

Når verden er så kvalmende og ubehagelige normal at man nesten mister grepet om sin eksistens, trenger du en aldri så liten porsjon galskap. Da kan denne siden med Python humor av god gammel årgang lett være redningen. Her finner du hovedsakelig tekstversjoner av noen deres beste sketjser, som «Argument sketch», «Cheese shop» og «The Pet shop sketch». Men også spillet «Spoot the looney» er lagt ut for din fornøyles skyld. Her får du se et bilde av fire personer, hvorav en er «looney», og skal plukkes ut. Slettes ikke så lett, da alle fire ser ut til å trenge et par måneder på Åsgård.

Hvis du enda ikke føler deg helt restituert, kan vi også anbefale «The unofficial Monty Python page» på <http://www2.cybernex.net/~mikes2/python.html>, hvor det blant annet er linker til mange andre Python sider på nettet.

U Magnus Clough

Surf this way:

www: <http://www.isv.uit.no/student/utopia/>
@: utopia@stud.isv.uit.no

Vi noterer at...

...sysselmannen (eller var det -kvinnen) på Svalbard har gitt fellingstillatelser på tre livsfarlige mus som herjer uhindret i et av Statsbygg Nord's eiendommer. Fellingstillatelsen er begrenset til to voksne individer og en halvåring. Fangstmetoden er strengt kontrollert og det må kun brukes tre musefeller av typen «Rapp». Osten som skal brukes som åte må ikke bare være Gouda, men også fersk. Skulle det være behov kan sysselmannen sende en av sine menn som fangstkontrollør, heter det seg i tillatelsen.

...NRK2 tør. Etter en ganske beskjeden åpning og allmen skuffelse når de ikke levde opp til sine løfter om ungdomsrelaterte programmer har de nå bestemt seg for å gi fjortisser det fjortisser vil ha. Nemlig sex. Riktignok ikke på TV, men i et annet media. NRK er nå inngangsporten til verdens største pornoblad, nemlig internett. På programmet «Spider»s hjemmeside fant våre medarbeidere en link som fører gud og hvermann rett inn i pornografiens varme skjød. Vi må dessverre skuffe leserene med at ingen av NRK2s intellektuelle alibier (de blonde hallodamene) var representert, men vi regner med at postpubertale Spider Erik jobber aktivt med saken, (hvis han da ikke er på musejakt på Svalbard).

...en mentalt oppegående Dagbladsribent nylig tok til orde for at at Bob Dylan måtte tildeles nobelprisen i litteratur for sine tekster fra sin trettifemårige karriere som artist. Jovisst, det er det selvsagt ingenting i veien for – men hvis Svenska Nobelkomiteet bestemmer seg for å gå rock'n roll burde de jo samtidig innstille Iggy Pop til nobelprisen i kjemi. Det den mannen ikke vet om C₂₀H₂₅N₃O (lyserg-syre-dietylamid) eller C₁₇H₁₇NO (OCOCH₃) er ikke verdt å vite (eller er det kanskje nettopp det?)

...Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag i regi av Lars Vatten på det Medisinske fakultet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim endelig er i gang med seriøs forskning rundt spørsmålet vi alle har stilt oss: Er virkelig skallede menn de mest virile? Vi er glade for at det endelig bevilges penger til seriøs og anvendt forskning – ikke slikt populistisk vås som det står om i Dagbladet. Tenk så fint det ville vært personer som for eksempel Øystein Hedstrøm en gang i fremtiden kunne komme ut av skapet å si:

– Ja....jeg er viril.

Amnesty International

Haiti

En katolsk pater, Jean-Marie Vincent, ble skutt 28.august 1994. Man antar at sikkerhetsstyrker sto bak drapet. Jean-Marie Vincent var en venn av presidenten, Jean-Bertrand Aristide, som da levde i eksil. Ingen har blitt brakt for retten etter dette drapet.

Haiti

Ingen har blitt stilt for retten etter at den katolske pateren Jean-Marie Vincent ble skutt ned og drept 28. august 1994. Dette skjedde mens General Raoul Cédras hadde den relle makten i landet. Pateren ble skutt flere ganger av uidentifiserte menn mens han var i ferd med å gå inn i boligen til Montfortain paterne i Port-au-Prince.

Det er en utbredt tanke at Pater Vincent ble rammet fordi han var en nær venn og støttespiller til president Jean-Bertrand Aristide som den gangen levde i eksil. Pater Vincent arbeidet mange år blant bønder i Jean-Rabel området.

Saken er under granskning av et team med utenlandske jurister som arbeider for regjeringen på Haiti. Det har vært noe fremgang i andre høyt profilerte saker, men hittil har ingen blitt arrestert i for-

bindelse med drapet på Pater Vincent.

President Aristide var den første presidenten som var valgt på demokratisk vis. Han ble styrtet i et militærkupp i september 1991. Deretter fulgte tre år med grove og systematiske brudd på menneskerettighetene, brudd som ble foretatt av sikkerhetsstyrkene.

I oktober 1994 kom President Aristide til makten igjen. Dette skjedde etter at en flernasjonalt styrke ledet av USA kom til landet. I februar 1996 ble Aristide etterfulgt av René Préval som demokratisk valgt president.

Siden oktober 1994 har det vært en dramatisk reduksjon av slike grove brudd på menneskerettighetene som karakteriserte militærregimet til General Raoul Cédras. Imidlertid har det vært liten fremgang i arbeidet med å bringe for retten de som forårsaket brudd på menneskerettighetene under tidligere regjeringer.

Forslag til appellbrev:

Monsieur René Préval
Président de la République de
Haiti
Présidence de la République
de Haiti
Palais National

Port-au-Prince
Haiti

Your Excellency,

I would respectfully draw your attention to the case of Father Jean-Marie Vincent, who was shot dead on 28 August 1994 during the rule of de facto military regime of General Raoul Cédras. He was shot several times by unidentified men as he was entering the residence of the Montfortain fathers in Port-au-Prince.

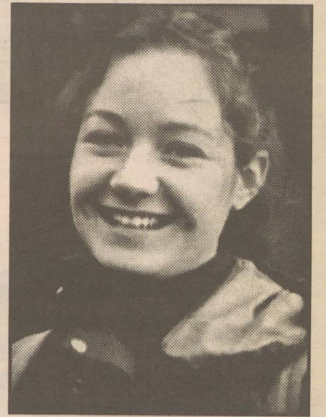
I am aware of the fact that since October 1994, there has been a dramatic reduction in the kind of gross human rights violations that characterized the military government of general Raoul Cédras. I appreciate that development very much. However, it is important to bring to justice the perpetrators of human right violations under previous governments. I therefore urge you to take all necessary steps to ensure that those responsible for the killing of Father Jean-Marie Vincent be brought to justice.

Yours
sincerely

Fire på rad

Var du på noen av konsertene på PMF?

Wenche Torsteinsen,
tysk grunnfag

Nei, jeg var ikke der fordi jeg ikke hadde tid. Jeg har imidlertid tenkt å gå til neste år, for venner av meg sa at årets arrangement var bra.

Arne Einarsen,
sosiologi grunnfag

Jeg giddet ikke, jeg syntes ikke det var noen interessante trekkplaster

Karen Sagen,
litteraturvitenskap grunnfag
Konserten hvor 22 Pistepirkko spilte var jeg på, og var veldig fornøyd med den. I forhold til i fjor synes jeg tilbudet var dårlig.

Stig Mathisen,
sosiologi grunnfag

Jeg fikk med meg konserten med Paul Trouble Anderson, og var fornøyd med den. Det var et kort, tett og bra arrangement.

FOTO/MONTASJE: VEGARD BONES

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

For alle søringer: Nå er det vinter, og snart kommer isbjørnene, same- og reinsdyrene til Ishavsbyen vår. Ta godt imot dem, men husk: Ikke STIRR!!!

Onsdag 16. oktober

Jada, du har rett. Du sitter med et rykende ferskt nummer av åndsblekka **Utopia. Scene Nord 96** – som er en teater- og dansefestival – har sin åpningsdag. Barna kan glede seg til **Historien om den lille mannen** klokka 13.00 på **Rådstua**, og **Eventyr om dyr** klokka 14.00 på **Kulturhuset, Lille scenen**. Ønsker du litt freskere saker kan du gå på **voksenforestillingen** klokka 18.00. Der vises **Come and go**, som er en forestilling av **Samuel Beckett**. Ta med deg noen venner, men for guds skyld sjekk TV-programmet først. Det kan jo hende du går glipp av noe viktig...

Torsdag 17. oktober

Snør det ute? Hvis ikke er det noe galt med værvarselet til **Siri** og co. Måkk snøen av bilen/

sykkelen og dra deg av sted til **lesesalen** din latsabb. Hvis det snør for mye kan du lade opp til at **Androkeles og løven** vises på **Lillescenen** klokka 19.30. Hvis du er skikkelig på hugget kan du få med deg **forforestillingen Villskudd** med **Stellaris Danseteater** klokka 19.00. **Tromsøs glade bussjåfører** er bare lykkelige hvis du benytter deg av dem.

Fredag 18. oktober

Postmannen fra Arles har tatt på seg sjumilsstøvle og gått opp til **Kulturhuset, Storsalen** for å opptre klokka 18.00. Hvis du er ung og pen kan du møte **Howard** og resten av hans galninger på byens mest klæskete plass. Hvis du vil **jazze** deg inn i helgestemninga har du muligheten til å høre slagerverklegenden **Billy Cobham** og hans mu-

sikervenner på **Teaterkaféen** klokka 21.00. Du og dine jazzfrender har deretter mulighet til å få med dere **Highway 61** på filmklubben. Filmen som omhandler narkotikafylte lik på sightseeing starter 23.30.

Lørdag 19. oktober

Er den norske serien snart over, slik at vi **GUTTA** kan kose oss med **engelsk ligafotball**? Boykott dagen til minne om den enda levende **Arne Scheie**. Hvis du derimot er en av avvikerne som driter i fotball, kan du pelle rompa di til **Verdensteatret** der **Filmklubben** viser **Querelle** klokka 14.30. Hvis du digger reggae musikk kan du høre **MT Hammed** på **Kulturkaféen**.

Søndag 20. oktober

Urghhh... Jeg skal **aldri** mer drikke!!! Hørt den før? Spark ut gutten eller jenta som ligger ved siden av deg (og som du ikke husker navnet på) sett deg i **du-sjen** og drikk svart kaffe. Si meg: hvorfor gjør du dette?

Mandag 21. oktober

Nok en slitsom uke starter. Det begynner å nærme seg **eksamen**er nå, så det kan være en idé å starte lesinga.

Tirsdag 22. oktober

Hartvig Sætra messer om vestens to former for fundamentalisme på **Internasjonalt Seminar** klokka 18.00 på **Aud. Max**.

Onsdag 23. oktober

Jazzklubben sparker i gang et musikalsk festmåltid med **Comida Musical** på **Fokus** klokka 21.00. Hør latinamerikansk musikk av et 20-manns band. **Superknut** spiller på **Kjellern**.

Torsdag 24. oktober

I dag er det **FN-dagen**. Da skal vi være internasjonale og høre på taler i **Dagsrevyen**. Ja til **Gro** som ny generalsekretær. I dag og i morgen arrangerer **Blandakoret Nordaførr «Bosno moja – mitt Bosnia»** – som er tradisjonelle og nye bosniske og norske sanger. Kor, solister, orkester, diktoppleser, og lysbilder er med på å skape stemningen. Stedet er **Lillescenen** på **Kulturhuset** klokka 19.30.

Fredag 25. oktober

Blandakoret Nordaførr kopierer gårdsdagens internasjonale engasjement.

Lørdag 26. oktober

Tromsø Filmklubb viser Sam-

ba **Traore** på **Verdensteatret** klokka 12.00, samtidsdrama fra **Burkina Faso**. Digger du **Burkina Faso** kan du bli sittende, for **Sarraouina**, krigerdronningen vises klokka 14.00. **Lørdagsmatiné** på **KulturHuset**.

Søndag 27. oktober

Dette er dagen **TIL** knuser **Glimt**. **Jonny Hanssen** tygger **Toy** og putter baller bak **Westad**. Siden **Glimt** urettmessig vant finalen i 93, skal de i dag smake hammeren. **Filmklubben** viser den tåredryppende krigsskildringen **Forbudt lek** klokka 14.30.

Mandag 28. oktober

Vi er alle i seiers(bak)rus. Alle råtne studenter fra **Bodø** bør klogelig holde seg hjemme en uke, samt forandre dialekten før de åpner kjeften her i **Tromsø** igjen.

Onsdag 30. oktober

Et nytt **Utopia** ser dagens lys.

Hvis DU vil legge inn noe på **Nord-Norge-banen**, kontakt oss på faks/telefon/e-post, **ELLER** stikk innom **Glassburet** på **ISV**: